

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Studentské úvěry

Student loans

Petra Kulmonová

Plzeň 2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou na téma

„Studentské úvěry“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

V Plzni, dne ...

.....

podpis autora

Poděkování

Ráda bych poděkovala mé vedoucí bakalářské práce Ing. Martině Kotkové, Ph.D. za cenné rady a čas, který mi věnovala při zpracování této práce. Mé poděkování patří také zaměstnancům analyzovaných bank, kteří mi ochotně poskytli potřebné informace.

OBSAH

ÚVOD	8
1 ÚVĚROVÉ PRODUKTY PRO FYZICKÉ OSOBY	10
1.1 Spotřebitelské úvěry	11
1.1.1 Druhy spotřebitelských úvěrů	12
1.1.2 Úročení spotřebitelských úvěrů	14
1.2 Kontokorentní úvěr pro fyzické osoby	15
1.2.1 Úročení kontokorentního úvěru	16
1.3 Úvěrové karty	17
2 ÚVĚROVÉ PRODUKTY PRO STUDENTY	18
2.1 Dělení úvěrů podle účelu použití finančních prostředků	19
2.1.1 Účelové studentské úvěry	19
2.1.2 Neúčelové studentské úvěry	20
2.2 Roční procentní sazba nákladů	20
2.3 Způsoby splácení studentských úvěrů	21
2.4 Úvěrové rámce studentských půjček	21
2.5 Formy zajištění studentských úvěrů	22
3 ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚRŮ	22
3.1 Formy úvěrového zajištění	22
3.2 Osobní formy zajištění	24
3.2.1 Ručení	24
3.2.2 Přistoupení k závazku	26
3.2.3 Převzetí dluhu	26
4 ZPŮSOBY SPLÁCENÍ ÚVĚRŮ	27

5	ÚVĚROVÝ PROCES	28
6	KOMERČNÍ BANKA	32
6.1	Historie a současnost Komerční banky	32
6.2	Přehled úvěrových produktů pro studenty	33
6.3	Úvěr Gaudeamus	33
6.3.1	Průběžné splácení úvěru.....	35
7	UNICREDIT BANK.....	37
7.1	Historie a současnost UniCredit Bank	37
7.2	Přehled úvěrových produktů pro studenty	38
7.3	Studentská půjčka	38
7.3.1	Průběžné splácení úvěru.....	40
8	ČESKÁ SPOŘITELNA.....	43
8.1	Historie a současnost České spořitelny	43
8.2	Přehled úvěrových produktů pro studenty	43
8.3	Studentská půjčka	44
8.3.1	Průběžné splácení úvěru.....	45
9	ANALÝZA ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ VYBRANÝCH BANK PRO STUDENTY	47
9.1	Analýza typů úvěrů.....	47
9.2	Analýza úvěrových rámců.....	49
9.3	Analýza forem zajištění úvěrů.....	50
9.4	Analýza měsíčních splátek úvěrů	51
9.5	Analýza výhodnosti úvěrů.....	52
9.6	Vlastní doporučení volby úvěru	54

10	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	55
10.1	Měsíční náklady studentů.....	59
10.1.1	Pokrytí výdajů studentů nabízenými studentskými úvěry	61
11	SROVNÁNÍ STUDENTSKÝCH PŮJČEK V ČR S NABÍDKOU ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ NA SLOVENSKU A VE VELKÉ BRITÁNII	62
11.1	Studentské úvěry Slovenské republiky	62
11.2	Studentské úvěry ve Velké Británii	64
11.2.1	Typy finanční pomoci studentům	64
11.2.2	Splácení úvěrů	65
12	CELKOVÁ ANALÝZA STUDENTSKÝCH ÚVĚRŮ VYBRANÝCH EVROPSKÝCH STÁTŮ	66
13	ZÁVĚR	69
14	SEZNAM TABULEK	71
15	SEZNAM OBRÁZKŮ	72
16	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	73
17	SEZNAM LITERATURY	74
18	SEZNAM PŘÍLOH	79

ÚVOD

Bakalářská práce bude především pojednávat o tématu studentských úvěrů nabízených v České republice (ČR). V dnešní době se nejedná o příliš využívaný produkt a i jeho nabídka na trhu je značně omezená. Studentské úvěry se dostávají více do povědomí společnosti spolu s diskusemi o zavedení školního na veřejných vysokých školách.

Práce bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část práce bude zaměřena na charakteristiku úvěrových produktů pro fyzické osoby, které budou dále specifikovány na produkty určené studentům. Teoretická část bude dále obsahovat popis forem zajištění úvěrů, způsobů splácení úvěrů a popis úvěrového procesu. Praktická část práce se bude zabývat analýzou studentských úvěrů komerčních bank na českém trhu. Pro potřeby analýzy bude vytvořen modelový příklad úvěru. Součástí praktické části bude také dotazníkové šetření, jež bude zjišťovat měsíční výdaje studentů na jejich základní potřeby. Výsledky dotazníkového šetření budou sloužit k zjištění, zdali úvěry komerčních bank mohou pokrýt náklady po celou dobu studia. Praktická část bude dále obsahovat srovnání a celkovou analýzu úvěrových produktů pro studenty v České republice, Slovenské republice a ve Velké Británii.

Hlavním cílem bakalářské práce je analyzovat stávající podobu studentských půjček na českém trhu a zjistit, zdali jsou úvěry poskytované komerčními bankami schopné pokrýt náklady studentů během studia. Analýza bude vycházet z informací, sazebníků a dat platných pro akademický rok 2011/2012.

Dílčí cíle:

- Charakterizovat úvěrové produkty pro studenty.
- Analyzovat jednotlivé úvěrové nabídky bank pro studenty v ČR.
- Provést celkovou analýzu úvěru pro studenty v ČR.
- Provést dotazníkové šetření zjišťující měsíční výdaje studentů.

- Porovnat nabídku úvěrů pro studenty v ČR s nabídkou Slovenské republiky a Velké Británie.

METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pro zpracování teoretické části bakalářské práce budu využívat knižních zdrojů. Především budu čerpat z knih Petra Dvořáka, Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty, 3. přepracované a rozšířené vydání, 2001. A z knihy Bankovníctví pro bankéře a klienty, 3. přepracované a rozšířené vydání, 2005. Dále budu čerpat z knih Bohuslavy Šenkýřové, a kol. Bankovníctví II. Učebnice, 1998 a Bankovníctví, 2010.

V teoretické části budu čerpat i z platné legislativy. Především budu využívat Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.

Pro zpracování praktické části bakalářské práce budu využívat internetové stránky a výroční zprávy analyzovaných bank. Nezbytné budou také návštěvy na pobočkách bank pro získání bližších informací o úvěrech odpovídajících modelovému příkladu.

Zrealizuji dotazníkové šetření zjišťující měsíční náklady studentů vysokých škol. Dotazník umístím na dotazníkový portál Vyplňto.cz s očekávaným počtem respondentů okolo 400 studentů. Výsledky šetření budou vyjádřeny v procentech, nebo za použití modusu.

Pro srovnání nabídky studentských úvěrů ČR s vybranými státy použiji domovské stránky zahraničních bank a Student Loans Company.

V průběhu zpracovávání bakalářské práce se budu řídit metodickou příručkou k bakalářské/diplomové práci, kterou vypracoval a v říjnu 2011 aktualizoval doc. PaedDr. Ludvík Eger, CSc.

Textovou část práce zpracuji v Microsoft Office Word 2003. Grafy budu zpracovávat v Microsoft Office Excel 2007, který nabízí širokou nabídku vzhledů a úprav grafů.

1 ÚVĚROVÉ PRODUKTY PRO FYZICKÉ OSOBY

Úvěrové produkty jsou takové produkty, které umožňují klientům různé způsoby financování jejich aktuálních potřeb. Především se jedná o různé úvěry. Úvěrové produkty, lze rozdělit dle mnoha hledisek. „*Jednotlivé přístupy k členění úvěru se liší tím, která hlediska považují za primární a která naopak jako doplňující. V tomto směru jsou patrné rozdíly mezi jednotlivými zeměmi, ale existují rozdíly i mezi jednotlivými bankami*“ (Dvořák, 2005 s. 511). Základní kritéria pro členění úvěru:

- „*příjemce úvěru – z hlediska příjemce úvěru je účelné rozlišovat mezi následujícími subjekty:*
 - a) *stát, municipality a veřejnoprávní subjekty,*
 - b) *podnikatelské subjekty, které lze dále členit dle velikosti, odvětví, právní formy,*
 - c) *fyzické osoby.*

- *forma poskytnutí úvěru – banky poskytují úvěry ve dvou základních formách:*
 - d) *peněžní úvěry znamenají skutečné poskytnutí likvidních peněz, ať již v hotovostní, nebo obvykle v bezhotovostní podobě. Klient musí v dohodnuté lhůtě splatit přijatý úvěr včetně úroků. Z hlediska banky se přímo odrážejí v její bilanci, a tedy i přímo ovlivňují její likviditu;*
 - e) *závazkové úvěry a záruky naopak neznamenají pro klienta bezprostřední získání likvidních prostředků. Banka se pouze v určité formě zaručuje za svého klienta splnit jeho závazek, pokud tak klient neučiní sám.*

- *doba splatnosti úvěru – úvěry se člení podle původní doby splatnosti, to znamená splatnosti, která byla dohodnuta při poskytnutí úvěru, na úvěry*
 - f) *krátkodobé se splatností do jednoho roku,*
 - g) *střednědobé se splatností od jednoho do pěti let,*

h) *dlouhodobé se splatností delší než pět let.*

- *účel použití – úvěry mohou být poskytovány jako*

- i) *neúčelové, u nichž není vymezen účel použití a příjemce úvěru jej může použít dle vlastního uvážení,*

- j) *účelové, které příjemce úvěru může použít pouze na ve smlouvě vymezený účel, v opačném případě by se jednalo o porušení smlouvy.*

- *způsob zajištění – v základní rovině lze úvěry členit na*

- k) *nezajištěné, které banka poskytuje bez jakéhokoliv zajištění a*

- l) *zajištěné, u nichž je sjednána určitá forma zajištění, z jejíž konkrétní formy může vyplývat i specifická forma úvěru “ (Dvořák, 2005, s. 51).*

1.1 Spotřebitelské úvěry

Spotřebitelské úvěry se vyznačují tím, že jsou klientům poskytovány na nepodnikatelské účely. Klienty jsou vždy fyzické osoby. Aby se úvěr mohl považovat za spotřebitelský, musí být splněna obě kritéria současně.

Zákon o spotřebitelském úvěru nedefinuje spotřebitelský úvěr, ale poskytuje výčet finančních služeb, které nejsou spotřebitelským úvěrem. Zákon zde například uvádí finanční službu: „*poskytnutou pro účely bydlení, v níž je pohledávka zajištěna zástavním právem k nemovitosti a jejímž účelem je*

- 1. nabytí vlastnického práva k nemovitosti, vypořádání vlastnických vztahů k nemovitosti nebo výstavba nemovitosti,*

- 2. úhrada za převod členských práv a povinností v bytovém družstvu nebo nabytí účasti v jiné právnické osobě za účelem získání práva užívání bytu či rodinného domu,*

- 3. změna stavby²⁾ nebo její připojení k veřejným sítím,*

4. úhrada nákladů spojených se získáním půjčky, úvěru nebo jiné obdobné finanční služby s účelem uvedeným v bodech 1 až 3, nebo

5. splacení úvěru, půjčky nebo jiné obdobné finanční služby poskytnuté k účelům uvedeným v bodech 1 až 4, popřípadě 5“ (Zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, § 2).

Hlavním právním předpisem pro spotřebitelské úvěry je Zákon č. 145/2010 Sb. ze dne 21. dubna 2010 o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů.

Klient žádající o spotřebitelský úvěr má v průměru menší schopnost objektivně vyhodnotit podmínky smlouvy než banka, která mu je nabízí. Klient si může prostudovat legislativu, která se zabývá úvěry pro fyzické osoby, aby svou nevýhodu co nejvíce minimalizoval. Obecné úpravy smlouvy spotřebitelského úvěru obsahuje Obchodní zákoník (Dvořák, 2005).

1.1.1 Druhy spotřebitelských úvěrů

Existuje celá škála úvěrů, můžeme je rozlišovat dle subjektu, který úvěr poskytuje, způsobu poskytování a čerpání úvěru, účelu a zajištění úvěru.

„Z hlediska subjektu, který úvěr poskytuje, je možné spotřebitelské úvěry členit na

- přímé spotřebitelské úvěry, které jsou poskytovány přímo bankou (popř. jinou finanční společností) klientovi neboli smluvní vztah je sjednán mezi bankou a klientem;*
- nepřímé spotřebitelské úvěry jsou naopak poskytovány prostřednictvím společnosti prodávající zboží či služby na spotřebitelský úvěr. Do této varianty je možné zařazovat jak případy, kdy úvěr poskytuje obchodník (který se refinancuje u banky), tak i případy, kdy obchodník vystupuje jako pouhý zprostředkovatel úvěru poskytovaného bankou.*

Z pohledu klienta je třeba ovšem zdůraznit, že na obě varianty se vztahuje shodný režim vyplývající ze zákona o spotřebitelském úvěru“ (Dvořák, 2005, s. 538).

Z hlediska způsobu poskytování úvěrů, rozlišujeme

– jednorázové spotřebitelské úvěry, které jsou poskytnuty jednorázově ve smlouvou stanovené výši úvěru. Úvěrový vztah skončí splacením úvěru.

– „*revolvingové spotřebitelské úvěry jsou úvěry poskytované formou stanovení úvěrového rámce, do kterého klient může automaticky čerpat prostředky*“ (Dvořák, 2005, s. 538).

Revolvingové spotřebitelské úvěry jsou úvěry neúčelovými. Splácení probíhá obvykle průběžně převodem peněžních prostředků na účet klienta. Se splácením se navyšuje částka, kterou může klient opět čerpat. Úrok je placen pouze z čerpané částky úvěru.

Nejčastějšími formami revolvingového úvěru jsou kontokorentní úvěry a úvěrové karty.

– „*Kontokorentní úvěr je úvěr, který banka poskytuje v pohyblivé výši klientovi na jeho běžném účtu. Formálním základem tohoto typu úvěru je kontokorentní účet, tj. takový běžný účet, na kterém je možný kreditní i debetní zůstatek*“ (Šenkýřová a kol, 2010, s. 192).

– úvěrové karty poskytují klientovi možnost plateb či výběru hotovosti, aniž by své závazky musel okamžitě hradit. Na uhrazení závazků má smlouvou stanovenou lhůtu.

Členění úvěru z hlediska účelu, na který je poskytován

– účelové úvěry, které jsou poskytovány na účel stanovený ve smlouvě,

– neúčelové úvěry, které mohou být použity na jakékoliv nepodnikatelské účely. Výše úvěrů poskytovaná bankou bývá nižší, než u účelového úvěru. Jsou poskytovány jednorázově, převodem na účet klienta.

Posledním praktickým rozdělením spotřebitelských úvěrů **je rozdělení z hlediska jejich zajištění.**

U menších úvěrů či velmi bonitních klientů banky většinou nevyžadují zajištění úvěru. Banka ovšem může požadovat zajištění spotřebitelského úvěru, velmi často požaduje ručení jiné osoby (Dvořák, 2005).

1.1.2 Úročení spotřebitelských úvěrů

Spotřebitelské úvěry jsou pro banku rizikovější, tomu odpovídá jejich úroková sazba. Výše úrokové sazby a další poplatky jsou pro klienta při výběru produktu velmi důležité. Zákon o spotřebitelském úvěru upravuje pravidla pro úročení spotřebitelských úvěrů. Ve smlouvě či reklamní nabídce, musí být uvedena stanovená roční procentní sazba nákladů (RPSN) na spotřebitelský úvěr. „Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr je procentní podíl z dlužné částky, který je spotřebitel povinen zaplatit věřiteli za období 1 roku a vyjadřuje se dle závazně stanoveného vzorce (jedná se o vyjádření efektivní úrokové sazby)

$$\sum_{K=1}^{K=m} \frac{A_K}{(1+i)^{tK}} = \sum_{K'=1}^{K'=m'} \frac{A'_{K'}}{(1+i)^{tK'}} \quad (1)$$

kde: K – pořadové číslo půjčky téže osoby,

K' - číslo splátky,

A_K – výše půjčky číslo K ,

$A'_{K'}$ - výše splátky číslo K' ,

m – číslo poslední půjčky,

m' - číslo poslední splátky,

tK – interval, vyjádřený v počtu roků a ve zlomcích roku, ode dne půjčky č. 1 do dnů následných půjček č. 2 až m ,

tK' - interval, vyjádřený v počtu roků a ve zlomcích roku, ode dne půjčky č. 1 do dnů splátek nebo úhrad poplatků č. 1 až m' ,

i – hledaná roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr“ (Dvořák, 2005, s. 540).

Roční procentní sazba nákladů spotřebitelského úvěru může být změněna. Smlouva musí obsahovat podmínky, za kterých k této situaci může dojít a klient o nich a změně sazby musí být co nejdříve informován. Zákon o spotřebitelském úvěru dle § 7 stanovuje případy kdy a za jakých podmínek může dojít ke změně roční procentní sazby nákladů.

„(1) Věřitel je povinen po dobu trvání spotřebitelského úvěru informovat spotřebitele v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat o každé změně výpůjční úrokové sazby, a to v přiměřeném předstihu před nabytím její účinnosti, jinak není tato změna vůči spotřebiteli účinná. Informace zahrnují výši splátek po úpravě výpůjční úrokové sazby a četnost těchto splátek. V případě možnosti přečerpání je dále věřitel povinen informovat spotřebitele o každém zvýšení splatných poplatků“ (Zákon č. 145/2010 Sb. ze dne 21. dubna 2010 o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, § 7).

Zákon také stanovuje důsledky porušení povinností. Jestliže věřitel opomene ve smlouvě nějakou z povinných náležitostí, má spotřebitel právo uplatnit tuto skutečnost a úvěr bude úročen diskontní sazbou platnou v době uzavření úvěru, která byla uveřejněna Českou národní bankou pro dané období (Zákon č. 145/2010 Sb. ze dne 21. dubna 2010 o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, § 10).

1.2 Kontokorentní úvěr pro fyzické osoby

Dvořák (2005) i Šenkýřová (2010) se shodují v následující charakteristice kontokorentního úvěru. Kontokorentní úvěr patří v současné době mezi nejvýznamnější krátkodobé úvěry. Tento úvěr je poskytován klientovi na jeho běžném účtu v pohyblivé výši. Běžný účet musí být kontokorentním účtem, jedná se tedy o účet, na kterém je možné mít kreditní i debetní zůstatek. *„Ve prospěch účtu připisuje banka všechny došlé úhrady a k jeho tíži zúčtovává všechny klientovy platby. Porovnáním těchto peněžních toků vzniká na běžném účtu buďto peněžní vklad, anebo na něm banka poskytuje úvěr. V určitých pravidelných termínech provádí banka vyúčtování kontokorentu, nechává si od klienta odsouhlasit saldo účtu a zúčtovává úroky, poplatky a provize“ (Šenkýřová a kol, 2010, s. 192).*

Úvěr na běžném účtu klienta vzniká po uzavření úvěrové smlouvy. Ve smlouvě je sjednaná výše úvěrového rámce. Výše úvěrového rámce představuje povolený rozsah přípustného debetu. Tento rozsah závisí na potřebách a bonitě klienta (Šenkýřová a kol, 2010).

Kontokorentní úvěr je neúčelový a může být použit na různé účely. „*Kontokorentní úvěr je splácen úhradami, které docházejí na běžný účet, a ke dni splatnosti úvěru musí být běžný účet vyrovnán. Kontokorentní úvěry mohou být poskytovány jako vypověditelné (úvěr je splatný, kdykoli o to banka požádá) nebo jako termínové (doba splatnosti je předem stanovené úvěrovou smlouvou)*“ (Šenkýřová a kol, 2010, s. 192). Doba splatnosti kontokorentních úvěrů určených pro studenty bývá 365 dní.

Úroková sazba kontokorentního úvěru pro fyzické osoby se na českém trhu pohybuje v rozmezí 15–19 % per annum (p. a.).

Klient čerpá úvěr prostřednictvím debetní karty a platbou on-line.

Tento typ úvěru je sice nejvýznamnějším krátkodobým úvěrem, ale také i nejdražším. Přesto nabízí klientům mnohé výhody, mezi které patří čerpání úvěru pouze ve výši, která je aktuálně třeba a přitom nezavazuje klienta k pravidelným splátkám úvěru.

1.2.1 Úročení kontokorentního úvěru

Celkové náklady spojené s kontokorentním úvěrem netvoří pouze úroky, ale i další náklady spojené s vedením kontokorentního účtu. Každá banka může zvolit jiný způsob určení nákladů za poskytnutí kontokorentního úvěru, avšak většinou se jedná o kombinaci následujících položek:

- úroky, které jsou vyměřeny ze skutečně čerpané částky úvěru
- úvěrová (závazková) provize. Provize kryje bance náklady, které ji vznikají v důsledku její připravenosti poskytnout klientovi kdykoliv finanční prostředky pro čerpání úvěru. Klient platí úroky pouze z čerpané částky úvěru. „*Úroková provize se může vyskytovat v zásadě ve dvou podobách*

- a) *jako úroková přírážka k úrokům stanovená např. jako měsíční částka počítaná jako určitelné procento z maximální výše debetního zůstatku v daném měsíci,*
 - b) *jako hotovostní provize za poskytnutý úvěrový rámec, která může být stanovena buď z celého sjednaného rámce, nebo pouze z nevyužívané (nečerpané) části úvěrového rámce“ (Dvořák, 2005, s. 523).*
- *provize za překročení úvěrového rámce. Tato provize je čerpána v případě, kdy klient překročí smluvený úvěrový rámec. Její výše je závislá na výši a době překročení rámce. Je pro ni stanovena sankční sazba v % p. a., někdy i v sazbě na den.*
 - *„obratová provize pokrývá bance náklady spojené s vedením kontokorentního účtu. Může být stanovena velmi různě, od poplatků za jednotlivé úkony banky až po paušální částku počítanou jako určité procento z obrátu na účtu.*

Banky v praxi velmi často stanovují netto sazbu jako jedinou sazbu pro kontokorentní úvěr, ve které se přímo či nepřímo zohledňují výše uvedené položky“ (Dvořák, 2005, s. 523).

1.3 Úvěrové karty

Úvěrové karty jsou dalším produktem, který banky nabízejí fyzickým osobám. Konkrétně úvěrové karty (Credit Card).

„Úvěrová karta (Credit Card) umožňuje odložit placení déle než na jeden měsíc, takže držitel této karty čerpá vlastně krátkodobý spotřební úvěr. Banka stanoví úvěrový limit, jehož výše závisí na příjmech a majetkových poměrech klienta a na dosavadních zkušenostech banky s tímto klientem“ (Šenkýřová a kol, 2010, s. 173). Publikace Dvořáka (2001) a Šenkýřové (2010) se shodují i v případě úvěrových karet. Klient může splácet úvěr po částech nebo jednorázovou platbou. Na kreditní kartě je vždy sjednaná minimální výše splátky, která obvykle tvoří 3–10 % z dlužné částky. Kreditní karta mívá stanovené bezúročné období, během kterého může majitel karty uhradit svůj závazek bez platby úroků. Většinou se toto období pohybuje od 15 do 30 dnů od data výpisu.

2 ÚVĚROVÉ PRODUKTY PRO STUDENTY

Banky v České republice nenabízí studentské úvěry v pravém slova smyslu. V případě komerčních bank se jedná o spotřebitelské úvěry, které mají zvýhodněnou úrokovou sazbu pro studenty. Hlavním právním předpisem pro studentské půjčky je Zákon č. 145/2010 Sb. ze dne 21. dubna 2010 o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů. Komerční banky nabízejí studentům kontokorentní úvěry, kreditní karty a studentské úvěry.

V současné době se hodně diskutuje o studentských půjčkách. Diskuse se týká půjček, které jsou zajištěné státem. Tento typ půjček se v současné době v České republice nevyskytuje. Existence půjček zajištěných státem je spjata se zavedením školného na veřejných a státních školách, o kterém se neustále jedná. Půjčky, které poskytují komerční banky v současnosti, vyžadují zajištění klientem, ručení třetí osoby, spoludlužnictví či různé vklady. V roce 2011 poskytovaly studentské půjčky na českém trhu pouze tři banky. Komerční banka (KB), UniCredit Bank a Česká spořitelna.

Studentské půjčky v stávající podobě nejsou pro banky příliš výhodným produktem. Z tohoto důvodu nejsou nikterak široce nabízené. Banky, které je nabízejí tak činí z důvodu vytváření dobrého dlouhodobého vztahu s klientem. Banky mají zájem o klienty s vysokými příjmy. Studenti vysokých škol představují potenciální klienty s příjmy, které pro banku budou zajímavé. Z pohledu klienta se také nejedná o příliš výhodný produkt, a tak zájem o ně není nijak velký. Pracovní návrh věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům (2011) uvádí, že pouze 4,3 % studentů, v roce 2009 využívalo studentských půjček. Téměř 70 % studentů odmítá půjčku ze strachu z platební neschopnosti. Značné procento studentů, nečerpá studentskou půjčku z důvodu absence ručitele.

Banky, které na českém trhu nabízejí kontokorentní úvěry pro studenty, rozlišují úvěrové rámce dle typu studia žadatele o úvěr. Česká spořitelna a UniCredit Bank se shodují v jejich členění na studenty středních škol (SŠ), studenty prvních ročníků vyšších odborných (VOŠ) a vysokých škol. Dále je rozlišuje na studenty vyšších ročníků vyšších odborných a vysokých škol (VŠ). Nejmenší kontokorentní rámec nabízí studentům

středních škol ve výši 5.000 Kč, nejvyšší úvěrový rámec studentům vyšších ročníků VOŠ a VŠ ve výši 25.000 Kč.

V případě využívání kontokorentního úvěru studentem je většinou použit k překlenutí dočasného nedostatku finančních prostředků. Většina kontokorentních úvěrů poskytovaných studentům jsou termínované úvěry.

„Platební debetní karta, stejně jako úvěrová karta může být použita pro čerpání kontokorentního úvěru. Rozdíl mezi kartami spočívá v době zobrazení jejich použití. Použití debetní karty se promítne na kontokorentním účtu ihned, kdežto použití úvěrové karty se na kontokorentním účtu projeví jednorázově ke stanovenému termínu souhrnně za uplynulé období“ (Dvořák, 2001, s. 539).

Dalším rozdílem mezi debetní a úvěrovou kartou je, že úvěrové karty mívají bezúročné období, během kterého může klient uhradit dluh, aniž by byl zatížen úroky.

Banky poskytují studentům kreditní karty. Úrokové sazby kreditních karet, určených studentům se pohybují okolo 20 % p. a. Banky nejčastěji poskytují studentům úvěrové rámce v rozmezí 5.000–20.000 Kč, dle stupně studia.

2.1 Dělení úvěrů podle účelu použití finančních prostředků

Na českém trhu jsou poskytovány oba typy úvěrů. Účelové i neúčelové úvěry v rovnoměrném zastoupení bank.

2.1.1 Účelové studentské úvěry

Některé banky, které práce v praktické části analyzuje, nabízejí účelové úvěry pro studenty, kde student musí prokazovat použití finančních prostředků na výdaje spojené se studiem. Ve většině případů se jedná o úhradu školného. Častou formou poskytnutí úvěru, je zaslání finančních prostředků přímo na účet školy, kterou student navštěvuje. V případě Komerční banky jsou účelové úvěry určeny pro studenty středních a jazykových škol (Komerční banka, říjen 2011).

Druhá z analyzovaných bank UniCredit Bank poskytuje pouze účelové studentské úvěry, které jsou určeny na financování studijních výdajů. Nejedná se jenom o úhradu školného, ale i další výdaje spojené se studiem. Může se například jednat o nákup studijních pomůcek (UniCredit Bank, říjen 2011). Tento typ půjčky je nejbližší studentským půjčkám, poskytovaným v okolních státech se zavedeným školným.

2.1.2 Neúčelové studentské úvěry

Druhým typem, který banky poskytují je neúčelový úvěr. Neúčelový úvěr je klasickým spotřebitelským úvěrem, akorát jej banka nabízí studentům se zvýhodněnou úrokovou sazbou a nižší sazbou RPSN. Klient může použít získané finanční prostředky téměř na cokoliv. Spotřebitelské úvěry jsou ze zákona nepodnikatelské. Z toho vyplývá, že klient nemůže použít prostředky na podnikatelské účely. Úrokové sazby nabízené bankami se pohybují v rozmezí 7–14 % p. a. Výše úrokové sazby závisí na délce splatnosti úvěru a poskytnuté výši úvěru.

2.2 Roční procentní sazba nákladů

Výhodnost jednotlivých úvěrů se posuzuje podle sazby RPSN, která je charakterizována a vymezena Zákonem č. 145/2010 Sb. ze dne 21. dubna 2010 o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, § 10. Roční procentní sazba nákladů na spotřebitelský úvěr neboli sazba RPSN, se rovná současné hodnotě všech nákladů spotřebitele, které jsou sjednány na základě smlouvy mezi věřitelem a spotřebitelem. Roční výše RPSN lze spočítat na základě zákonem stanoveného vzorce. K výpočtu RPSN je nutné znát náklady na vedení účtu, na kterém je poskytnutý spotřebitelský úvěr, náklady na používání platebních prostředků pro platební transakce a čerpání a další náklady spojené s platebními transakcemi které se zahrnují do celkových nákladů úvěru pro spotřebitele (Zákon č. 145/2010 Sb. ze dne 21. dubna 2010 o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, § 10).

2.3 Způsoby splácení studentských úvěrů

Banky nabízí dva typy způsobu splácení úvěrů. První typ je klasické průběžné splácení úvěru ode dne poskytnutí úvěru. Nejčastější forma splácení je v podobě měsíčních anuitních splátek úvěru. Výše splátky je po celou dobu úvěru stejná, ale v čase dochází ke změně poměru mezi úmorem a úroky. Tento typ splácení je používán nejčastěji.

Druhým typem je odložené splácení jistiny úvěru. To znamená, že během studia, tato doba je stanovena ve smlouvě, student hradí bance pouze úroky z úvěru. Po uplynutí stanovené doby, začne student bance hradit splátky, skládající se z jistiny a úroků. Bohužel ne všechny banky mají pro tento produkt k dispozici simulační kalkulačku, a tak nemohou klientům poskytnout orientační informace o splácení úvěru. Odložené splácení úvěru nabízejí všechny analyzované banky. Zájem o tento typ splácení ze strany je ze strany klienta ojedinělý.

Studentské půjčky mají volitelnou dobu splatnosti. Všechny analyzované banky mají dobu splatnosti shodnou. Nejkratší doba splatnosti je jeden rok. Maximální doba splatnosti je 10 let. Většina studentských půjček má tu výhodu, že je dlužník může splatit dříve, bez jakýchkoliv sankcí. Dokonce i vyřízení žádosti o úvěr bývá u většiny bank zdarma. Za správu a vedení úvěru, plus zasílání výpisů si banky poplatky účtují.

2.4 Úvěrové rámce studentských půjček

Výše úvěrů u studentských půjček bývá nižší než u jiných spotřebitelských úvěrů. Nejnižší možnou výši úvěru nabízí Komerční banka (Komerční banka, říjen 2011) a to ve výši 20.000 Kč. Maximální výše, kterou z analyzovaných bank nabízí také Komerční banka, je ve výši 600.000 Kč, a to pouze při průběžném splácení úvěru. Jestliže má klient zájem o odložené splácení úvěru, nejvyšší výše úvěru, kterou mu banky nabídnou, činí 150.000 Kč.

I vzhledem k výši úvěrových rámců studentských půjček, je patrné, že se nejedná o klasické studentské půjčky, které by pokryly celou dobu studia.

2.5 Formy zajištění studentských úvěrů

Formy zajištění studentských půjček bývají různé. Zajištění může být osobní i věcné. Zajištění je v případě spotřebitelských úvěrů určených pro studenty vždy akcesorické, tedy závazek zaniká spolu s pohledávkou. Pokud student nemá vlastní pravidelné příjmy, požadují banky zajištění jinou formou. Například ručením třetí osoby, spoludlužnictvím, vklady u dané banky nebo jejích dceřiných společností.

3 ZAJIŠTĚNÍ ÚVĚRŮ

Dvořák (2005) i Šenkýřová (1998) se shodují v následujícím pojetí zajištění úvěrů. Zajištění úvěrů v širším pojetí je nástroj banky, který ji umožňuje minimalizovat riziko spojené s poskytováním úvěrů. K zajištění úvěrů používá banka nejčastěji zkoumání bonity klienta, různé limity výše úvěrů podle typu klienta, diverzifikace rizika a kontrola úvěrového subjektu a objektu.

V užším pojetí představuje úvěrové zajištění možnost banky uspokojit svoji pohledávku i v případě, kdy klient z nějakého důvodu nehradí svůj závazek.

3.1 Formy úvěrového zajištění

Úvěrové zajištění má čtyři základní formy, mezi které patří klasické bankovní úvěrové zajišťovací instrumenty, dodatečná ochranná smluvní ujednání, úvěrové pojištění a úvěrové deriváty (Dvořák, 2005).

Klasické bankovní úvěrové zajišťovací instrumenty

Z hlediska úvěrových produktů, které banky poskytují studentům, používají banky klasické bankovní úvěrové zajišťovací instrumenty. Dvořák (2005) vysvětluje klasické bankovní úvěrové zajišťovací instrumenty jako instrumenty v užším pojetí, které banky používají nejčastěji. Banka získává jistotu, že její pohledávka bude uhrazena, ať už třetí osobou nebo majetkem. Instrumenty se člení podle povahy zajištění a podle svázanosti s pohledávkou.

1) Podle povahy zajištění členíme na zajištění osobní a věcné (reálné).

- a) Osobní zajištění, je forma zajištění, kdy bance neručí za úvěrovou pohledávku pouze dlužník, ale i další osoba. Tento ručitel může být právnickou nebo fyzickou osobou.
- b) Věcné (reálné) zajištění, je forma zajištění, kdy má banka právo na určitou majetkovou hodnotu osoby, která poskytuje zajištění. Většinou se jedná o příjemce úvěru.

2) Podle svázanosti s pohledávkou členíme na zajištění akcesorické a abstraktní.

- a) Akcesorické zajištění pohledávky je takové, které je těsně a nerozlučně spojené s pohledávkou. V okamžiku, kdy zanikne pohledávka, zanikne i tento zajišťovací instrument.
- b) Abstraktní zajištění pohledávky je nezávislé na této pohledávce. *“S uspokojením pohledávky zajišťovací instrument automaticky nezaniká, ten, kdo jej poskytl, má však právo na jeho „vrácení“. Abstraktní zajišťovací instrumenty jsou proto využitelné k opakovanému zajištění poskytovaných úvěrů“* (Dvořák, 2005, s. 462).

Následující tabulka zobrazuje základní druhy zajištění.

Tab. č. 1: Přehled základních druhů (forem) zajištění úvěrů

Druh zajištění	OSOBNÍ	VĚCNÉ
AKCESORICKÉ	Ručení	Zástavní právo
	Akcesorická bankovní záruka	
	Převzetí dluhu a přistoupení k závazku	
	Smluvní pokuta	
	Dohoda o srážkách ze mzdy	
ABSTRAKTNÍ	Abstraktní bankovní záruka	Abstraktní zástavní právo
	Depozitní směnka	Cese pohledávek a práv
		Zajišťovací převod práva

Zdroj: Dvořák, 2005, s. 462

3.2 Osobní formy zajištění

3.2.1 Ručení

Dvořák (2005) i Šenkýřová (1998) popisují ručení jako osobní formu zajištění, ve kterém třetí osoba na sebe bere závazek uspokojit pohledávku věřitele, pokud tak neučiní hlavní dlužník. Jedná se tedy o vztah mezi ručitelem a věřitelem. Ručitel se stává vedlejším dlužníkem.

Právní formu ručení upravuje občanský a obchodní zákoník. Zákonem je dáno, že ručení musí mít vždy písemnou formu. Banky pro tyto účely mají již předtištěné formuláře Prohlášení ručitele.

Ručitel může ručit za závazek, který již vzniknul, nebo který teprve vznikne. Závazek je subsidiární. Jinými slovy ručitel začne hradit závazek až tehdy, když dlužník přestane plnit svůj závazek vůči bance, i když jej k tomu banka vyzývala. Nebo v případě, kdy je jasné, že dlužník závazek již hradit nebude. Například z důvodu insolvence. Závazek je také z pravidla akcesorický. To znamená, že obvykle smlouva obsahuje vymezenou částku a dobu trvání závazku. *„Pokud není ručení věcně omezeno, ručí rukojmí za veškeré závazky hlavního dlužníka, tj. staré i nové a bez ohledu na jejich částky. V takovém případě se ručení stává abstraktní úvěrovou zárukou“* (Šenkýřová a kol, 1998, s. 57).

Ručitel odpovídá za celý závazek dlužníka. Tedy v případě postoupení pohledávky hradí i její úroky. Zároveň na ručitele přecházejí veškerá práva, jaké měl předtím dlužník. V okamžiku, kdy věřitel splní závazek dlužníka, se automaticky stává věřitelem dlužníka v plném rozsahu provedeného plnění (tzv. zákonná cese). *„Pokud dojde k postoupení pohledávky zajištěné ručením, přecházejí práva vyplývající z ručení na nového majitele pohledávky“* (Šenkýřová a kol, 1998, s. 58).

Ručení může zaniknout zánikem závazku, který ručitel zajišťuje, v případě postoupení pohledávky. Dále může ručení zaniknout dohodou mezi ručitelem a věřitelem, nebo uplynutím doby, na kterou se ručitel zavázal zajišťovat pohledávku v Prohlášení ručitele. Poslední způsob zániku pohledávky nastává v situaci, kdy dojde ke vzniku rozvazovací podmínky, která byla v prohlášení stanovena (Šenkýřová a kol, 1998).

Formy ručení

„V bankovní praxi se využívají různé formy ručení, u kterých se vyskytuje více ručitelů. Podle způsobu jejich ručení se rozlišují na

- *spoluručení,*
- *částečné ručení,*
- *následné ručení,*
- *zpětné ručení“ (Dvořák, 2005, s. 466).*

Spoluručení. Spoluručení je ručení, kdy se více ručitelů solidárně podílí na jednom závazku dlužníka. Každý ručitel ručí za celý závazek. Věřitel (banka) má právo požádat jakéhokoliv věřitele o uhrazení její pohledávky. Současně má každý ručitel vůči ostatním ručitelům postavení spoludlužníka. Pokud není smlouvou stanoveno jinak, na každého ručitele připadá odpovídající část uplatněného nároku věřitelem. Uhradí-li některý z věřitelů vyšší část než ostatní, má právo požadovat náhradu od ostatních ručitelů (Dvořák, 2005).

Částečné ručení. Částečné ručení je takové ručení, kdy za závazek ručí více věřitelů, avšak každý za smlouvou stanovenou část závazku. Ručitelé hradí závazek pouze do výše částky, za kterou se ve smlouvě zaručili. *„Pokud dojde k částečnému splacení závazku, nemá to vliv na výši ručení jednotlivých ručitelů (výše zaručených částek se tím nekrátí). Ke krácení ručení dochází až v tom případě, že závazek se sníží pod ručitelem zaručenou částku“* (Dvořák, 2005, s. 467).

Následné ručení. Následné ručení je založeno na existenci následného ručitele. Pokud dlužník přestane hradit svůj závazek, obrátí se banka na hlavního ručitele. Pokud, ale ani hlavní ručitel nebude hradit závazek, začne jej banka vymáhat od následného ručitele. Z toho vyplývá, že následný ručitel ručí bance za hlavního ručitele (Dvořák, 2005).

Zpětné ručení. „Zpětné ručení znamená, že hlavnímu ručiteli, ručícímu za závazek dlužníka bance, současně ručí zpětný ručitel za dlužníka. Pokud tedy dojde k tomu, že banka uplatní své oprávněné nároky vůči hlavnímu ručiteli a ten je splní, může hlavní ručitel následně požadovat náhradu na dlužníkovi. Jestliže ten těmto nárokům nevyhoví, může se hlavní ručitel obrátit na zpětného ručitele“ (Dvořák, 2005, s. 467).

3.2.2 Přistoupení k závazku

Přistoupení k závazku upravuje Občanský zákoník z roku 1964 v § 533 a § 534. Jedná se o další formu osobního zajištění. Zákon rozlišuje přistoupení k závazku se souhlasem a bez souhlasu dlužníka.

Bez souhlasu dlužníka probíhá přistoupení k závazku tak, že se třetí osoba písemně dohodne s věřitelem, že bude místo dlužníka plnit jeho peněžité závazek. Třetí osoba se tedy stává dlužníkem vedle dlužníka a oba dlužníci jsou zavázáni společně a nerozdílně.

Přistoupení k závazku po dohodě s dlužníkem vytváří povinnost třetí osoby poskytovat plnění jeho věřiteli (Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník upravující občanskoprávní vztahy majetkové povahy i duševní tvořivé činnosti).

3.2.3 Převzetí dluhu

Převzetí dluhu také upravuje Občanský zákoník v § 531 a § 532. I v tomto případě zákon rozlišuje převzetí dluhu se souhlasem a bez souhlasu dlužníka. Obsah závazku se po převzetí dluhu nijak nemění.

Dojde-li k převzetí dluhu se souhlasem dlužníka, stane se třetí osoba dlužníkem na místo původního dlužníka. Věřitel musí dát souhlas k této výměně dlužníků.

Dojde-li k převzetí dluhu bez souhlasu dlužníka, jedná se o dohodu mezi třetí osobou a věřitelem. V tomto případě se třetí osoba stane dlužníkem vedle původního dlužníka (Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník upravující občanskoprávní vztahy majetkové povahy i duševní tvořivé činnosti).

4 ZPŮSOBY SPLÁCENÍ ÚVĚRŮ

Úvěrová smlouva obsahuje sjednaný způsob splácení úvěru. Způsob splácení úvěru je přizpůsoben potřebám dlužníka a podmínkám banky, která poskytuje úvěr.

Dle Dvořáka (2005) rozlišujeme tyto základní způsoby splácení úvěru:

Jednorázově v době splatnosti.

Úvěr je poskytován na přesně stanovenou dobu splatnosti, po které je splacená celková část úvěru. Klient ovšem hradí úroky ve stanovených periodách. Zpravidla 1, 3, 6 nebo 12 měsíců.

Po uplynutí výpovědní lhůty.

Úvěr je poskytován na předem neurčitou dobu se sjednanou výpovědní lhůtou pro jeho vypovězení. Velmi často je ve smlouvě sjednána i minimální lhůta splatnosti, po kterou nemůže klient úvěr vypovědět. Po uplynutí výpovědní lhůty je klient povinen splatit najednou celý úvěr. I v tomto případě dlužník splácí úroky ve sjednaných periodách.

Průběžné splácení.

„Za průběžné splácení můžeme označit takový způsob splácení úvěrů, kdy klient úvěr splácí průběžně, ale nepravidelně ze svých příjmů. Jedná se o různé typy kontokorentních úvěrů spojených s běžným účtem, které klient čerpá platbou z účtu a splácí došlými úhradami na běžný účet“ (Dvořák, 2005, s. 519).

V pravidelných splátkách.

Úvěr splácený v pravidelných splátkách se skládá z pevně stanovené částky, která je sjednána ve smlouvě a může být absolutní nebo procentní z původní výše úvěru. Tato částka je výše ročního úmoru úvěru. Zároveň se splátka skládá z úroků z úvěru. Splátky jsou pravidelné (měsíční, čtvrtletní, půlroční nebo roční).

V pravidelných anuitách.

„Úvěr splácený pravidelnými anuitami se splácí v pravidelných splátkách – anuitách, které jsou po celou dobu splácení ve stejné výši, mění se pouze jejich struktura z hlediska podílu úmoru a úroku“ (Dvořák, 2005, s. 520).

Výši anuitní splátky, dle Radové vypočteme ze vzorce:

$$D = a \frac{1 - (1 + i)^{-n}}{i} \quad (2)$$

kde: D – počáteční hodnota úvěru;

a – anuita;

i – roční úroková sazba;

n – doba splatnosti úvěru v letech.

Při pravidelných splátkách anuity platí, že s rostoucí úrokovou sazbou roste i anuita a s klesající úrokovou sazbou klesá anuita. Výše anuity je také závislá na době splatnosti. V průběhu splácení se struktura anuity mění. Úroky klesají a úmor úvěru roste (Dvořák, 2005).

5 ÚVĚROVÝ PROCES

Úvěrový proces vysvětluje ve své publikaci Šenkýřová a kol. (2010) následovně: úvěrový proces vyjadřuje veškeré etapy vývoje úvěru, tedy od žádosti klienta o poskytnutí úvěru, až po jeho splacení. Úvěrový proces se skládá z pěti základních etap.

1) Žádost o poskytnutí úvěru.

První etapou úvěrového procesu je žádost klienta o poskytnutí úvěru. Během schůzky s pracovníkem banky si obě strany vyjasní své cíle, potřeby a podmínky. Především se zabývají výši úvěrů, jeho účelem a druhem, typem čerpání úvěru a jeho splácením a samozřejmě způsobem zajištění úvěru. Poté, co se obě strany dohodnou na těchto

bodech, dojde k podání oficiální žádosti klienta o poskytnutí úvěru. Banky mají připravené své formuláře a další informační podklady a přílohy, které dokládají či doplňují informace uvedené ve formuláři.

„Žádost o poskytnutí úvěru a její přílohy tvoří podklady pro zkoušku úvěrové způsobilosti dlužníka, pro vypracování smlouvy o úvěru a pro případné sjednání potřebných úvěrových záruk“ (Šenkýřová a kol, 2010, s. 218).

2) Úvěrová analýza.

Úvěrová analýza je druhou etapou úvěrového procesu. V této etapě banka zkoumá bonitu potenciálního úvěrového dlužníka. Také zkoumá, zda, a za jakých podmínek může klientovi požadovaný úvěr poskytnout. Úvěrová analýza také řeší otázku zajištění úvěru. Banka přezkouvá a následně přejímá úvěrové záruky. *„Výstupem této etapy je vypracování návrhu na poskytnutí úvěru, který je spolu s ostatními informačními podklady předložen ke schválení úvěrové komisi“* (Šenkýřová a kol, 2010, s. 218).

Banky mají stanovená kritéria pro hodnocení bonity klientů žádajících o spotřebitelské úvěry. Prvořadým kritériem pro poskytnutí spotřebitelského úvěru je předpoklad vytváření dostatečných zdrojů ke splácení úvěru a úroků. Příjem dlužníka (ze zaměstnání či samostatné výdělečné činnosti) musí být očištěn o nutné platby, které musí klient bezpodmínečně hradit. Patří sem daně, nájemné, pojištění a splátky jiných úvěrů.

Banky, pro posouzení dostatečných příjmů žadatelů o úvěr používají ukazatel podílu závazků na celkových příjmech, označovaný jako DIR (Debt-to-income ratio). Ukazatel se vypočte jako podíl celkových splatných závazků za měsíc a hrubého měsíčního příjmu. Jeho hodnota by neměla přesáhnout 40 %.

Banky také používají různé metody pro posouzení potenciálních úvěrových dlužníků. Nejčastěji se používá posuzovací úvěrová analýza a bodovací metoda (credit scoring).

Posuzovací úvěrová analýza. Posuzovací úvěrová analýza je do značné míry založena na subjektivním hodnocení klienta úvěrovým pracovníkem, který čerpá ze svých

profesionálních zkušeností. Pracovník posuzuje osobní důvěryhodnost klienta a jeho celkové majetkové poměry z důvodu posouzení ochoty a schopnosti splácení úvěru.

Bodovací metoda. Bodovací metoda, jinými slovy credit scoring vychází z exaktního vyhodnocení relevantních údajů o žadateli. Metoda používá matematicko-statistické metody. *„Jejím cílem je odstranit subjektivní pohled úvěrového pracovníka a celý úvěrový proces tak zobjektivnit, zjednodušit, a tudíž i zlevnit. Podstatou bodovací metody je posoudit úvěruhodnost klienta na základě standardizovaného bodování jednotlivých relevantních charakteristik. Výsledný počet bodů je potom rozhodující pro poskytnutí či odmítnutí úvěru“* (Šenkýřová a kol, 2010, s. 221).

3) Uzavření úvěrové smlouvy a uvolnění čerpání úvěru

Další etapou úvěrového procesu je schválení poskytnutí úvěru úvěrovou komisí a uzavření Smlouvy o poskytnutí úvěru mezi bankou a klientem. Po podpisu smlouvy uvolní banka ve sjednaném termínu peněžní prostředky.

Úvěrová smlouva se řídí Obchodním zákoníkem. Dle zákona musí mít smlouva vždy písemnou formu, stejně tak veškeré případné změny podmínek smlouvy. Ve smlouvě se věřitel zavazuje poskytnout dlužníkovi peněžní prostředky ve sjednané výši. Dlužník se zavazuje k vrácení peněžních prostředků a zaplacení úroků.

Úvěrová smlouva obsahuje mnoho údajů, od identifikace smluvních stran, závazku banky poskytnout úvěr v určité výši, závazek dlužníka splatit úvěr a úroky, až po eventuální sankční podmínky. *„Smluvní pokuty jsou prostředkem donucování dlužníků k plnění závazků. Na základě sjednání smluvní pokuty je ten, kdo nesplnil povinnost, k níž se zavázal, povinen pokutu zaplatit, i když oprávněnému účastníku nevznikla škoda. Smluvní pokuta musí být sjednána písemně a musí být určena její výše a způsob jejího určení. Nevyplyvá-li z ujednání něco jiného, musí dlužník i po zaplacení smluvní pokuty splnit povinnost, k níž se zavázal. Naproti tomu není povinen smluvní pokutu platit, jestliže porušení povinnosti nezavinil. Věřitel není oprávněn požadovat náhradu škody způsobené porušením povinnosti, na kterou se vztahuje smluvní pokuta.*

Součástí úvěrové smlouvy jsou ještě další dokumenty, na které úvěrová smlouva odkazuje a které proto tvoří její přílohy. Jedná se obvykle o Všeobecné obchodní podmínky banky, sazebník cen a doklady vztahující se k úvěrovým zárukám“ (Šenkýřová a kol, 2010, s. 222).

4) Kontrola dodržování podmínek úvěrové smlouvy a ukončení úvěrové operace

Banka v průběhu úvěru průběžně kontroluje dodržování podmínek úvěrové smlouvy využitím podobných metod, jako při provádění úvěrové analýzy. Pracovníci banky především sledují: zda je úvěr čerpán na sjednaný účel, zda jsou splátky prováděny ve stanovených termínech, zda nedochází ke zhoršování finančního postavení dlužníka a zda se nesnižuje reálná hodnota úvěrových záruk.

K ukončení úvěrové operace dochází v okamžiku splacení úvěru a úroků z úvěru. Po splacení dojde k uvolnění záruk klienta (Šenkýřová a kol, 2010).

6 KOMERČNÍ BANKA

6.1 Historie a současnost Komerční banky

Komerční banka patří mezi banky, které poskytují studentské úvěrové produkty. Vznik Komerční banky se datuje k roku 1990, kdy vznikla vyčleněním obchodní činnosti z bývalé Státní banky československé. V roce 1992 se stala akciovou společností a v roce 1995 vstoupila na mezinárodní kapitálové trhy vydáním globálních depozitních certifikátů. Až do roku 2001 byl hlavním majitelem akcií Fond národního majetku (FNM), jehož podíl na základním kapitálu banky činil 60 %. V roce 2001 získala většinový podíl od vlády francouzská skupina Société Générale za 40 miliard Kč. Skupina Société Générale je jednou z největších finančních skupin v eurozóně a působí v oblasti retailového bankovníctví (specializované financování a pojištění), v oblasti privátního bankovníctví (globální investiční management a služby) a v podnikovém a investičním bankovníctví (Výroční zpráva Komerční banky, 2010).

Za 21. let své existence byla Komerční banka třikrát oceněna titulem „Banka roku“ v prestižní soutěži MasterCard, naposledy tomu bylo v roce 2007.

„Komerční banka, a. s., (dále také „KB“ nebo „Banka“) je mateřskou společností Skupiny KB (dále také „Skupina“) a je součástí mezinárodní skupiny Société Générale. Komerční banka patří mezi přední bankovní instituce v České republice a v regionu střední a východní Evropy. KB je univerzální bankou se širokou nabídkou služeb v oblasti retailového, podnikového a investičního bankovníctví. Společnosti Skupiny Komerční banky nabízejí další specializované služby, mezi které patří penzijní připojištění, stavební spoření, faktoring, spotřebitelské úvěry a pojištění, dostupné prostřednictvím sítě poboček KB, přímého bankovníctví a vlastní distribuční sítě. Prostřednictvím pobočky poskytuje KB své služby rovněž ve Slovenské republice“ (Výroční zpráva Komerční banky, 2010, s. 2).

Komerční banka disponuje v České republice 395 pobočkami a vlastní 677 bankomatů, jejichž prostřednictvím obsluhuje přes 1 590 000 klientů.

6.2 Přehled úvěrových produktů pro studenty

Úvěrové produkty pro studenty, které nabízí Komerční banka, jsou rozděleny podle věku a stupně studia. Komerční banka rozděluje své klienty podle stupně studia na studenty středních, vyšších odborných a vysokých škol. Podle těchto kritérií jsou studentům nabízeny různě vysoké úvěrové rámce. Dokonce Komerční banka rozlišuje studenty 1. ročníků vyšších odborných a vysokých škol a studenty vyšších ročníků na těchto školách. Podmínkou k získání většiny produktů je dosažení věku 18 let. Jelikož se jedná o studentské úvěry, je vždy nutné k jejich sjednání platné potvrzení o studiu (Komerční banka, říjen 2011).

Úvěrové produkty, které nabízí Komerční banka studentům:

- povolené debety,
- kreditní karty,
- úvěr Gaudeamus.

V práci vycházím z platného sazebníku Komerční banky pro rok 2011 (Komerční banka, říjen 2011).

6.3 Úvěr Gaudeamus

Studentský úvěr Gaudeamus je určen pro studenty středních škol v ČR i v zahraničí, pro studenty vyšších odborných škol a pro studenty vysokých škol. Úvěr Gaudeamus se dělí na účelový a neúčelový dle typu studia. Studenti středních škol mohou použít úvěr pouze na úhradu školného, kdežto studenti vyšších odborných škol a vysokých škol mohou použít úvěr na jakékoliv nepodnikatelské účely. Komerční banka poskytuje tento úvěr od 20.000 Kč do 600.000 Kč s možností odložit splácení jistý až na dobu po skončení studia. Při volbě odložení splácení jistý, zůstává studentovi povinnost hradit měsíčně úroky z poskytnutého úvěru. Maximální výše úvěru při odloženém splácení jistiny činí 150.000 Kč. Klient si může zvolit, zdali chce čerpat úvěr jednorázové či postupně.

Dále si klient může rozložit dobu splácení podle svých možností, ovšem maximální doba splatnosti úvěru Gaudeamus je vždy 10 let. Výhodou je možnost splacení úvěru dříve bez jakýchkoliv sankcí. Nemá-li student vlastní pravidelný příjem, vyžaduje Komerční banka jištění například formou ručení třetí osoby, vkladem u Komerční banky nebo stavebním spořením u Modré pyramidy stavební spořitelny (Komerční banka, 14.10.2011).

V práci uvádím příklad úvěru sloužící k analýze úvěrových produktů pro studenty. Příklad vychází z následujících podmínek:

- výše půjčky 150.000 Kč,
- doba splatnosti úvěru šest let (72 měsíců),
- měsíční zasílání papírového výpisu za poplatek 20 Kč
- úvěr je čerpán jednorázově 16. září 2011,
- poslední splátka úvěru se uskuteční 20. srpna 2017.

Informace o výši splátek, úrokové sazbě, sazbě RPSN a celkové splatné částce čerpá práce z reklamní nabídky Komerční banky, jejíž součástí je splátkový kalendář vygenerovaný úvěrovou kalkulačkou na stránkách Komerční banky. Uvedené výše splátek ve splátkovém kalendáři jsou vypočteny z úrokové sazby, a tedy nezahrnují v sobě náklady spojené s poskytnutým úvěrem. Ve skutečnosti budou splátky v řádech desetikorun vyšší. Celková splatná částka uvedená bankou v sobě naopak zahrnuje veškeré náklady a jedná se tedy o částku finální.

Uvedená úroková sazba a sazba RPSN jsou pouze orientační. Skutečné sazby jsou odvozeny od bonity klienta a dalších faktorů, které banka posuzuje.

6.3.1 Průběžné splácení úvěru

Rozhodne-li se student pro průběžné splácení úvěru, nabídne mu Komerční banka k datu 16.10.2011 úrokovou míru 9,21 % p. a. a sazbu RPSN 10,60 % p. a. V RPSN jsou zahrnuty náklady na správu úvěru ve výši 50 Kč, poplatek za papírový výpis ve výši 20 Kč a další náklady spojené s úvěrem, které banka nezveřejňuje.

Komerční banka na své internetové stránce poskytuje zájemcům o úvěr on-line úvěrovou kalkulačku, která vygeneruje výši splátek, sazbu RPSN, úrokovou sazbu, celkovou splatnou částku a splátkový kalendář (Komerční banka, 16.10.2011).

Z úvěrové kalkulačky jsou zjištěné následující informace:

- Anuitní měsíční splátka úvěru po dobu šesti let 2.720 Kč.
- Celková částka, kterou bude muset dlužník zaplatit 201.060,33 Kč.

Měsíční výše anuitní splátky je 2.720 Kč. Za dobu šesti let, dlužník uhradí bance částku 201.060,33 Kč, která je o 51.060,33 Kč vyšší než částka půjčená. Celková částka se skládá z vypůjčené jistiny, úroků a nákladů souvisejících s úvěrem.

Tabulka č. 2 obsahuje přehled zjištěných dat a informací o úvěru Gaudeamus.

Tab. č. 2: Přehled informací o úvěru Gaudeamus Komerční banky

	Průběžné splácení
Výše úvěru	150 000 Kč
Doba splatnosti	6 let
Forma ručení	Pravidelný roční příjem Ručení třetí osoby Vklad u KB Stavební spoření u Modré pyramidy
Úroková sazba	9,21 % p. a.
RPSN	10,60 %
Měsíční splátka úvěru	2 720 Kč
Suma splátek za 6 let	201 060,33 Kč
Rozdíl mezi půjčenou a splacenou sumou	51 060,33 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací Komerční banky, 2011

7 UNICREDIT BANK

7.1 Historie a současnost UniCredit Bank

Další bankou na českém trhu, která nabízí úvěrové produkty studentům je UniCredit Bank. Pod tímto názvem vystupuje banka na českém trhu od 5. listopadu 2007. „*UniCredit Bank Czech Republic, a. s., vznikla sloučením HVB Bank Czech Republic a. s. a Živnostenské banky, a. s.*“ (Výroční zpráva UniCredit Bank, 2010, s. 73). Společnost HVB Czech Republic a. s., získala při fúzi sloučením jmění zanikající Živnostenské banky. Živnostenská banka byla založena roku 1868 a stala se první bankou s českým kapitálem v Rakousko-Uhersku.

UniCredit Bank se stala i přes svou krátkou působnost na českém trhu, čtvrtou největší bankou. Její pozice je důkazem rychlého rozvoje. „*Je jednou z nejsilnějších bank na trhu v oblasti projektového, strukturovaného a syndikovaného financování Corporate Finance. Mimořádně silnou pozici si banka rovněž vybudovala v oblasti akvizičního financování a také se řadí na první příčku ve financování komerčních nemovitostí*“ (Výroční zpráva UniCredit Bank, 2010, s. 73).

UniCredit Bank nabízí svým klientům možnosti financování projektů ze strukturálních fondů Evropské unie. Pro tyto účely banka zřídila Evropské kompetenční centrum UniCredit Bank.

„*V oblasti služeb pro privátní klientelu je UniCredit Bank významným hráčem na trhu privátního bankovníctví, cenných papírů, kreditních karet a hypoték a velmi dobře si vede také v oblasti služeb pro zákazníky působící v oborech svobodných povolání (lékaři, soudci, advokáti, notáři apod.). Klientům těchto profesí se věnuje Kompetenční centrum pro svobodná povolání*“ (Výroční zpráva UniCredit Bank, 2010, s. 73).

UniCredit Bank nabízí své služby klientům prostřednictvím 67 poboček a 116 bankomatů. Pobočky se nachází ve všech regionálních městech. V současnosti banka otvírá nové pobočky ve větších městech a do budoucna chce mít své zastoupení i v městech menších (Výroční zpráva UniCredit Bank, 2010).

7.2 Přehled úvěrových produktů pro studenty

UniCredit Bank má ve své nabídce dva produkty určené studentům. Všechny produkty jsou vázané na vlastnictví Studentského konta u UniCredit Bank.

Úvěrové produkty jsou poskytované studentům od 18 let. Dostupnost úvěrových produktů a výše úvěrů je také závislá na stupni studia. UniCredit Bank rozděluje studenty středních škol, jazykových škol (pomaturitní studium), vyšších odborných škol a vysokých škol. U některých produktů rozlišují i ročník studia (UniCredit Bank, listopad 2011).

UniCredit bank požaduje pro poskytnutí úvěrových produktů, vždy platné potvrzení o studiu.

UniCredit Bank nabízí studentům následující úvěrové produkty:

- kontokorentní úvěr,
- Studentskou půjčku.

V práci vycházím z platného sazebníku UniCredit Bank pro rok 2011 (UniCredit Bank, listopad 2011).

7.3 Studentská půjčka

Studentská půjčka od UniCredit Bank je určena pro studenty jazykových škol, vyšších odborných škol a studenty vysokých škol. Studentská půjčka je poskytována studentům ve věku od 18 do 30 let.

Studentská půjčka je účelový úvěr poskytnutý na financování studijních výdajů. Minimální výše úvěru, kterou může klient získat, činí 50.000 Kč. Maximální výše studentského úvěru činí 150.000 Kč. Klient si může zvolit mezi odloženým a průběžným splácením úvěru. Při využití odloženého splácení jistiny hradí během odložené doby pouze úroky z úvěru. Dále si klient volí dobu splatnosti úvěru, která je minimálně jeden rok a maximálně deset let.

Pro získání studentské půjčky nemusí mít klient vlastní příjmy. Banka pro zajištění úvěru požaduje ručitelské prohlášení třetí osoby nebo zástavní právo k termínovanému vkladu.

Poskytnutí studentského úvěru je zdarma. Klient hradí každý měsíc poplatek za správu a vedení účtu, včetně zasílání výpisu z úvěru ve výši 50 Kč. Poplatek se promítá ve výši sazby RPSN.

Čerpání úvěru probíhá jednorázovým převodem hotovosti na účet klienta. Účet musí být veden u UniCredit Bank (UniCredit Bank, 20.11.2011).

Dále uvádím příklad průběžného splácení úvěru. Příklad vychází z následujících podmínek:

- výše úvěru 150.000 Kč,
- doba splatnosti úvěrů 72 měsíců (6 let),
- úvěr je čerpán jednorázově 20. prosince 2011,
- poslední splátka úvěru proběhne 20. prosince 2017.

Informace o výši splátek, úrokové sazbě, sazbě RPSN a celkové splatné částce čerpá práce z reklamní nabídky UniCredit Bank, jejíž součástí je také splátkový kalendář. Splátky uvedené ve splátkových kalendářích jsou vypočteny z úrokové sazby, a tedy nezahrnují v sobě náklady spojené s poskytnutým úvěrem. Skutečné splátky budou v řádech desetikorun vyšší. Celková splatná částka uvedená bankou v sobě naopak zahrnuje veškeré náklady spojené s úvěrem a jedná se tedy o částku finální.

Bankou uvedená sazba RPSN je pouze orientační.

UniCredit Bank ve své reklamní nabídce neuvádí výši úrokové sazby. Práce obsahuje výpočet úrokové sazby metodou lineární interpolace.

7.3.1 Průběžné splácení úvěru

Varianta příkladu průběžného splácení úvěru vychází z reklamní nabídky UniCredit Bank, získané při návštěvě pobočky, viz příloha A. Reklamní nabídka neuvádí úrokovou sazbu, ale pouze sazbu RPSN. Úroková sazba lze vypočítat pouze přibližně pomocí lineární interpolace. Výpočet vychází ze vzorce pro výpočet konstantní anuity (2).

$$D = a \frac{1 - (1 + i)^{-n}}{i}$$

Po dosazení všech známých hodnot, získáme rovnici ve tvaru:

$$150000 = 2765 \frac{1 - (1 + i)^{-72}}{i}$$

Z této rovnice se nejdříve musí stanovit startovní hodnota sazby. V případě že se výpočet provádí ze současné hodnoty D, platí:

$$a \frac{1 - (1 + i)^{-n}}{i} = k$$

$$k = \frac{150000}{2765}$$

$$k = 54,24954792$$

Poté dosadíme „k“ do rovnice pro nalezení startovací úrokové sazby, která je ve tvaru:

$$i = \frac{1 - \left(\frac{k}{n}\right)^2}{k}$$

$$i = \frac{1 - \left(\frac{54,24954792}{72}\right)^2}{54,24954792}$$

$i = 0,007968528565$ tato sazba musí být vynásobena 12, abychom získali měsíční úrokovou sazbu.

$$i = 0,007968528565 * 12$$

$$i = 9,56\%$$

Startovací hodnota určuje interval, ve kterém leží hledaná úroková sazba. V tomto případě je interval <9 %, 10 %>. Nyní hledáme dolní a horní hranici pro i , tak aby $a_{72^{-i}}$ bylo pro jedno menší než 54,2495792 a pro druhé větší než 54,2495792.

pro $i_{12} = 9\%$ je $a_{72^{-i}} = 55,4768488$

pro $i_{12} = 10\%$ je $a_{72^{-i}} = 53,97866548$

Informace zavedeme do interpolační tabulky:

Tab. č. 3: Interpolační tabulka

$a_{72^{-i}}$	i_{12}	
1,227300879	55,4768488	9 %
1,49818332	54,24954792	i_{12}
	53,97866548	10 %

x

1 %

Zdroj: vlastní zpracování, 2011

Z tabulky plyne rovnost, pomocí které zjistíme úrokovou sazbu.

$$\frac{x}{1\%} = \frac{1,223700879}{1,49818332}$$

$$x = 0,8191927267\% + 9\%$$

$$x = 9,819\%$$

Úroková sazba UniCredit bank je přibližně 9,82 % p. a.

Sazba RPSN k 04.12.2011 činí 11,26 % p. a. V RPSN je zahrnutý 50 Kč poplatek za správu a vedení účtu, včetně zasílání výpisu.

UniCredit Bank ve své reklamní nabídce poskytuje tyto informace:

- Anuitní měsíční splátka úvěru po dobu šesti let 2.765 Kč.
- Celková splatná částka, kterou bude muset dlužník zaplatit 204.725 Kč.

Klient bude bance po dobu šesti let splácet měsíční splátky ve výši 2.765 Kč. Celkem bance zaplatí 204.725 Kč Celková splatná částka je o 54.725 Kč vyšší než poskytnutá výše úvěru.

Tabulka č. 4 obsahuje souhrnné údaje o průběžném splácení úvěru.

Tab. č. 4: Přehled informací o Studentské půjčce UniCredit Bank

	Průběžné splácení
Výše úvěru	150 000 Kč
Doba splatnosti	6 let
Forma ručení	ručitelské prohlášení třetí osoby zástavní právo k termínovanému vkladu
Úroková sazba	9,82 %
RPSN	11,26 %
Měsíční splátka úvěru	2 765 Kč
Suma splátek za 6 let	204 725 Kč
Rozdíl mezi půjčenou a splacenou sumou	54 725 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací UniCredit Bank, 2011

8 ČESKÁ SPOŘITELNA

8.1 Historie a současnost České spořitelny

Historie České spořitelny sahá až do roku 1825, kdy zahájila činnost Spořitelna Česká, které je nejstarším právním předchůdcem České spořitelny. Banka se zaměřuje na budování široké sítě poboček, neboť již od počátku bylo jejím hlavním cílem být co nejbližší svým klientům. V roce 1992 vznikla Česká spořitelna jako akciová společnost. V roce 2000 se Česká spořitelna stala členem skupiny Erste Bank, která je bance silnou oporou při naplňování jejích cílů a vizí.

V roce 2010 vlastnila Česká spořitelna 667 bankovních poboček po celé republice, ve kterých poskytovala své služby 5 265 097 klientům. Dále banka provozuje 1 321 bankomatů. Česká spořitelna vlastní na českém trhu nejvyšší počet bankovních poboček a bankomatů. Dle počtu klientů, zaměstnanců a výše bilanční sumy, je Česká spořitelna jednoznačně největší bankou z bank, které práce obsahuje, ale i největší bankou na českém trhu. Vzhledem ke své velikosti, nabízí Česká spořitelna kompletní portfolio finančních služeb. Banka se orientuje na drobné klienty, malé a střední firmy, ale i na veřejný a neziskový sektor (Výroční zpráva České spořitelny, 2010).

Česká spořitelna byla vyhlášena pro rok 2011 jako Banka desetiletí a již po desáté v řadě získala titul Nejdůvěryhodnější banka roku. Předseda banky a její generální ředitel získal titul Bankéř roku (Česká spořitelna, 01.12.2011).

8.2 Přehled úvěrových produktů pro studenty

Úvěrové produkty České spořitelny určené studentům jsou rozděleny dle věku studenta a stupně studia. Česká spořitelna rozlišuje studenty středních škol, vyšších odborných škol, vysokých škol a MBA. Výše úvěrových rámců je rozdělena dle stupně studia. Zajímavostí je, že studentská půjčka je určena i pro studenty kombinovaného studia na vysokých školách. Úvěrové produkty jsou dostupné klientům starším 18 let. Všechny úvěrové produkty určené studentům nevyžadují dokládání účelu použití finančních prostředků. Jedná se tedy o neúčelové úvěrové produkty (Česká spořitelna, 02.12.2011).

Úvěrové produkty, které nabízí Česká spořitelna studentům:

- kontokorentní úvěr,
- Studentská půjčka.

Vycházím z platného sazebníku České spořitelny pro rok 2011 (Česká spořitelna, 02.12.2011).

8.3 Studentská půjčka

Studentská půjčka od České spořitelny je určena pro studenty starší 18 let s pobytem v České republice, kteří studují na vysoké škole v České republice nebo v zahraničí. Půjčka je dále určena pro studenty víceleté odborné školy a studenty MBA. Forma studia nemusí být pouze prezenční ale i kombinovaná.

Studentská půjčka je neúčelová s dobou splatnosti od jednoho roku do deseti let. Minimální výše úvěru činí 30.000 Kč. Maximální výše činí 300.000 Kč. Do 100.000 Kč je úvěr poskytován pouze na základě spoludlužnického závazku třetí osoby. Přesahuje-li úvěr částku 100.000 Kč, je nutnost zajištění formou ručitelského závazku či jiné formy zajištění.

Výhodou úvěru je zvýhodněná pevná úroková sazba po celou dobu splácení úvěru ve výši 8,90 %. Tato sazba je platná již od 1. dubna 2011. Další výhodou je, že posouzení žádosti o úvěr nabízí Česká spořitelna zdarma. Ovšem za poskytnutí úvěru klient jednorázově zaplatí 1.500 Kč. Každý měsíc hradí klient bance poplatek za vedení účtu ve výši 59 Kč. Poplatek se promítá do výše RPSN (Česká spořitelna, 12.12.2011).

Studentská půjčka je čerpána jednorázově převodem na účet klienta. Účet musí být veden u České spořitelny.

Česká spořitelna také nabízí možnost odloženého splácení jistiny. Bohužel banka nedisponuje simulací pro výpočet splátek tohoto typu úvěru.

V bakalářské práci analyzuji průběžného splácení úvěru nabízeného Českou spořitelnou. Doba splatnosti úvěru je smlouvou stanovena na 72 měsíců (6 let). Výše úvěrů, stejně jako v předchozích příkladech, činí 150.000 Kč.

Česká spořitelna ve své reklamní nabídce uvádí čisté splátky vypočtené z úrokové sazby. Skutečné splátky budou v řádech desetikorun vyšší z důvodu nákladů spojených s úvěrem, které klient také hradí. Celková splatná částka v sobě zahrnuje veškeré náklady spojené s úvěrem, jedná se o finální částku.

8.3.1 Průběžné splácení úvěru

Česká spořitelna nabízí pevnou úrokovou sazbu ve výši 8,90 % p. a. Reklamní nabídka, viz. příloha B, uvádí sazbu RPSN ve výši 10,45 % p. a., ve které je zahrnutý pravidelný, měsíční poplatek za vedení účtu ve výši 59 Kč. Za poskytnutí úvěru platí klient bance poplatek k tíži účtu ve výši 1.500 Kč.

Česká spořitelna v reklamní nabídce uvádí následující informace:

- Anuitní měsíční splátka úvěru po dobu šesti let 2.700 Kč.
- Celková splatná částka, kterou bude muset dlužník zaplatit 199.407 Kč.

Klient hradí měsíční splátky ve výši 2.700 Kč + náklady spojené s úvěrem po dobu šesti let. Celkem bance zaplatí 199.407 Kč, tato suma je o 49.407 Kč vyšší než částka půjčená.

Tabulka č. 5 obsahuje nejdůležitější informace pro analýzu úvěru od České spořitelny.

Tab. č. 5: Přehled informací o Studentské půjčce od České spořitelny

	Průběžné splácení
Výše úvěru	150 000 Kč
Doba splatnosti	6 let
Forma ručení	Do 100.000 Kč spoludlužnictví. Nad 100.000 Kč spoludlužnictví + ručitelské prohlášení třetí osoby.
Úroková sazba	8,90 %
RPSN	10,45 %
Měsíční splátka úvěru	2 700 Kč
Suma splátek za 6 let	199 407 Kč
Rozdíl mezi půjčenou a splacenou sumou	49 407 Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací České spořitelny, 2011

9 ANALÝZA ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ VYBRANÝCH BANK PRO STUDENTY

Následující kapitola obsahuje vzájemnou analýzu a komparaci studentských úvěrů vybraných bank. Nejdůležitějším kritériem, dle kterého se vyhodnocuje výhodnost úvěru, je sazba RPSN. Pro klienta budou ovšem důležitá i jiná kritéria, jako je výše úvěru, podmínky pro jeho získání, požadované zajištění a další.

Studentské půjčky jsou analyzované za stejných podmínek. Doba splatnosti všech úvěrů je 72 měsíců, výše úvěrů 150.000 Kč, všechny sazby jsou platné pro rok 2011.

9.1 Analýza typů úvěrů

Zájemce o úvěr musí nejprve vyhodnotit, jaký úvěr je pro něj dostupný. Studenti se rozhodují na základě stupně a formy studia. Důležitý je také jejich věk. Dále se rozhodují dle potřeb, pro které finanční prostředky potřebují. Tabulka č. 6 obsahuje informace vybraných bank o typu úvěrů, způsobu čerpání úvěrů a informace pro koho jsou jednotlivé úvěry určeny.

Tab. č. 6: Analýza typů úvěrů

	Komerční banka	UniCredit Bank	Česká spořitelna
Úvěr je určen pro studenty:	Středních škol Vyšších odborných škol Vysokých škol	ve věku 18 – 30 let jazykových škol Vyšších odborných škol Vysokých škol	starším 18 let Vysokých škol MBA
Typ úvěru:	pro studenty SŠ účelový pro studenty VOŠ a VŠ neúčelový	účelový	neúčelový
Způsob čerpání úvěru:	jednorázové i postupné	jednorázové	jednorázové

Zdroj: vlastní zpracování na základě analyzovaných bank ČR, 2012

Komerční banka, jako jediná nabízí studentský úvěr studentům středních škol. Tento úvěr je jim poskytován již od prvního ročníku. Jedná se o účelový úvěr na úhradu školného. UniCredit Bank i Česká spořitelna neposkytují úvěry studentům středních škol.

Studenti vyšších odborných škol mohou zažádat o úvěr u Komerční banky a UniCredit Bank. Vybere-li si klient navštěvující vyšší odbornou školu úvěr od Komerční banky, může použít čerpané finance na cokoli. V případě UniCredit Bank může použít finanční prostředky pouze na studijní účely.

Studenti jazykových škol neboli pomaturitního studia, mohou zažádat o úvěr pouze u UniCredit Bank, která jako jediná z analyzovaných bank poskytuje finanční prostředky jim určené. UniCredit Bank poskytuje pouze úvěry účelové, a tak ho i v tomto případě musí studenti využít na financování nákladů spojených se studiem.

Všechny analyzované banky poskytují úvěry studentům vysokých škol. Komerční banka a UniCredit Bank poskytují úvěry pouze žadatelům navštěvujícím prezenční formu studia. Jediná Česká spořitelna poskytne úvěr klientovi, který navštěvuje školu dálkově.

Česká spořitelna poskytuje úvěr klientům navštěvujícím studium Master of Business Administration (MBA).

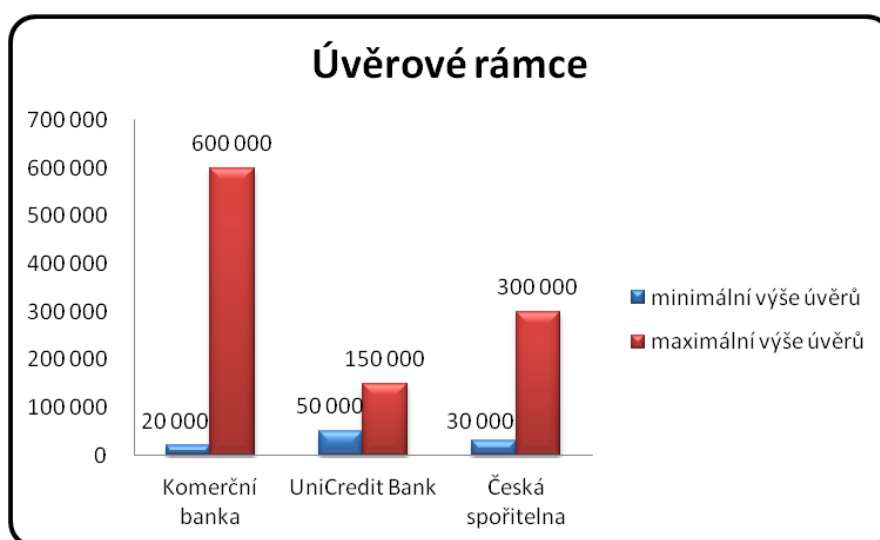
Banky poskytují úvěry, jak pro účely úhrady školného, či na jiné školní výdaje, které je nutné doložit, tak neúčelové úvěry, které mohou studenti využít na cokoli. Prokazování použití finančních prostředků je časově náročné a zbytečně zatěžuje studenta dalšími povinnostmi. Na druhou stranu banky nabízí nižší úrokovou sazbu, pokud znají účel, na který je úvěr poskytnut.

UniCredit Bank a Česká spořitelna poskytuje jednorázové čerpání úvěrů. Komerční banka poskytuje jednorázové i postupné čerpání úvěru. Záleží na klientovi, jaký způsob čerpání zvolí.

9.2 Analýza úvěrových rámců

Banky poskytují různé výše úvěrových rámců úvěrů. Minimální výše úvěrů jsou zanedbatelně rozdílné. Maximální výše úvěrů nabízené analyzovanými bankami se výrazně liší. Obr. č. 1 zobrazuje minimální a maximální úvěrové rámce nabízené analyzovanými bankami.

Obr. č. 1: Úvěrové rámce úvěrů (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě analyzovaných bank ČR, 2012

Největší rozdíl mezi poskytovaným minimálním a maximálním úvěrovým rámcem má Komerční banka. Její dolní hranice pro poskytnutí úvěru Gaudeamus je 20.000 Kč, maximální hranice tohoto úvěru je 600.000 Kč. Zároveň je tato částka nejvyšší nabízenou sumou finančních prostředků mezi analyzovanými bankami. Banka má nastavený jiný strop úvěru v případě odloženého splácení jistiny úvěru. Tento strop je nastaven na částku 150.000 Kč.

Česká spořitelna nabízí druhý nejvyšší úvěrový rámec od 30.000 Kč do 300.000 Kč. Nejmenší úvěrový rámec poskytovaný studentům nabízí UniCredit Bank. Maximální výše poskytnutého úvěru je 150.000 Kč a minimální výše 50.000 Kč.

9.3 Analýza forem zajištění úvěrů

Důležitým kritériem pro klienta je forma zajištění úvěrů. Všechny banky požadují osobní či věcné zajištění úvěrů. Zajištění bývá zpravidla akcesorické. Tabulka č. 7 obsahuje informace o formě zajištění úvěrů analyzovaných bank.

Tab. č. 7: Analýza forem zajištění úvěrů

	Komerční banka	UniCredit Bank	Česká spořitelna
Forma zajištění úvěru:	pravidelný roční příjem ručení třetí osoby vklad u KB stavební spoření u Modré pyramidy	ručitelské prohlášení třetí osoby zástavní právo k termínovanému vkladu	do 100.000 Kč spoludlužnictví nad 100.000 Kč spoludlužnictví + ručitelské prohlášení třetí osoby

Zdroj: vlastní zpracování na základě analyzovaných bank ČR, 2012

Již na první pohled je patrné, že se klient neobejde bez pomoci svého okolí. Všechny banky vyžadují pro své úvěry zajištění. Nejčastější je ručení třetí osoby, která na sebe bere povinnost hradit úvěr, pokud tak nebude činit dlužník. Častou formou ručení je i vklad u dané banky, nebo jejích finančních institucí. Vysokou míru zajištění vyžaduje Česká spořitelna při úvěru nad 100.000 Kč. V tomto případě vyžaduje spoludlužnictví, které je zákonem definováno jako přistoupení k závazku, spolu s ručitelským prohlášením třetí osoby.

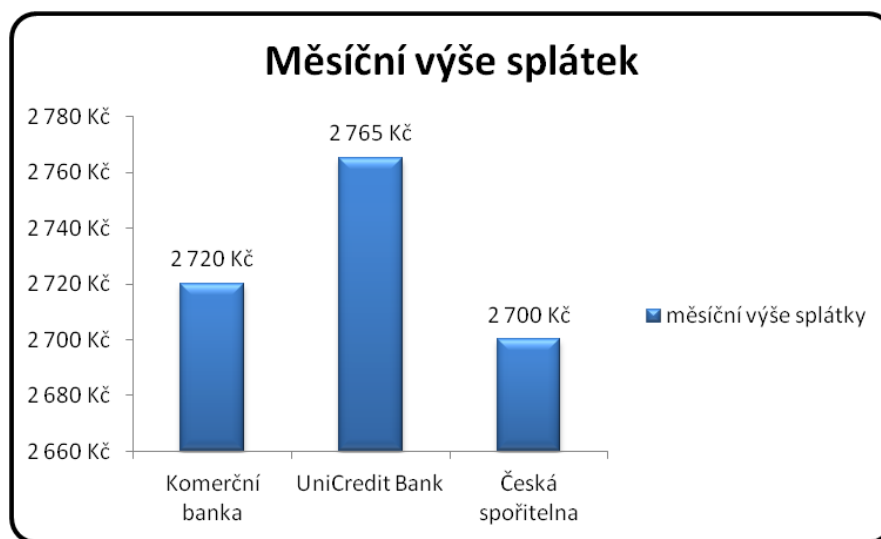
Podmínky zajištění úvěru jsou závislé na požadované výši úvěru. Čím vyšší úvěr, tím větší zajištění.

Shledávám nejméně vhodným a dostupným zajištěním pravidelný roční příjem klienta. Součástí bakalářské práce je dotazník, který zjišťuje měsíční výdaje studentů a způsob jejich financování. Jen velmi málo studentů, má takové měsíční příjmy, aby mohli zvolit tento typ zajištění.

9.4 Analýza měsíčních splátek úvěrů

Kritérium, které je důležité z pohledu klienta, je velikost měsíčních splátek úvěru. Splátky z reklamních nabídek bank jsou pouze orientační, neboť se jedná o čisté splátky vypočtené z úrokové sazby. Reálné měsíční splátky budou vyšší o náklady spojené s úvěrem, jako jsou poplatky za výpisy, poplatky za správu úvěru a další služby. Obrázek č. 2 obsahuje grafické znázornění měsíčních splátek úvěrů.

Obr. č. 2: Měsíční výše splátek úvěrů (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě analyzovaných bank ČR, 2012

Nejnižší čisté splátky úvěru požaduje Česká spořitelna. Měsíční výše splátek je 2.700 Kč. Měsíční čisté splátky Komerční banky jsou druhé nejnižší, ve výši 2.720 Kč. Nejvyšší čisté splátky požaduje UniCredit bank, kde výše splátek činí 2.765 Kč. Rozdíl splátek je v řádech desetikorun. Z tohoto pohledu nelze jednoznačně určit, který úvěr je pro klienta nejvýhodnější.

9.5 Analýza výhodnosti úvěrů

Jak již bylo zmíněno, nejdůležitějším ukazatelem výhodnosti úvěru je sazba RPSN, která v sobě zahrnuje veškeré roční náklady na úvěr. Je jejich procentuálním vyjádřením. Klienti se často mylně řídí dle výše úrokové sazby, ta ovšem není rozhodující pro výši splátek, či výši celkové splatné částky úvěru. Uvedené roční úrokové sazby a sazby RPSN jsou platné za rok 2011. Tabulka č. 8 obsahuje zjištěné úrokové sazby a sazby RPSN, které nabízí analyzované banky.

Tab. č. 8: Úrokové sazby, sazby RPSN (v %)

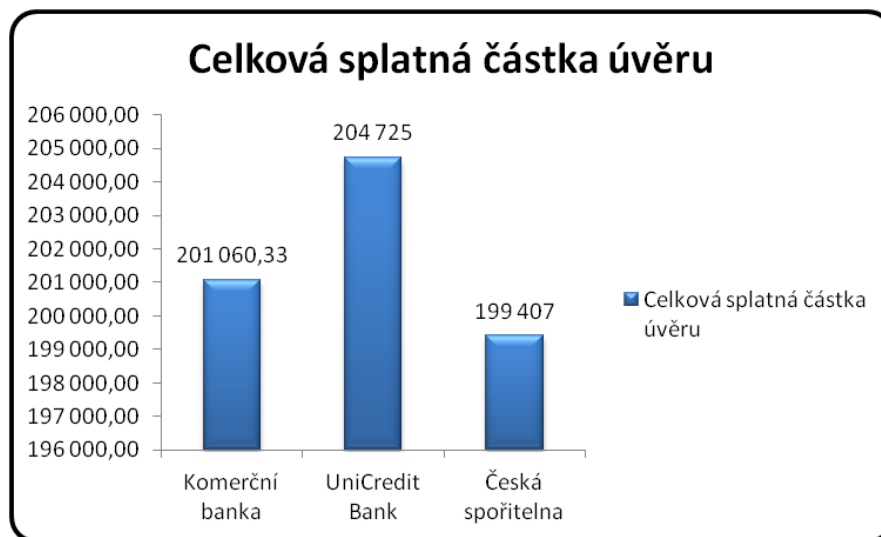
	Komerční banka	UniCredit Bank	Česká spořitelna
Úroková sazba	9,21	9,82	8,9
Sazba RPSN	10,6	11,26	10,45

Zdroj: vlastní zpracování na základě analyzovaných bank ČR, 2012

Nejvýhodnější sazbu RPSN pro zadané podmínky nabízí Česká spořitelna ve výši 10,45 %. Nabízí také nejnižší úrokovou sazbu ve výši 8,9 %, která je fixní po celou dobu úvěru a je stejná pro všechny studentské půjčky. Úvěr od České spořitelny je tedy pro klienta nejvýhodnější.

Komerční banka nabízí druhou nejvýhodnější sazbu RPSN ve výši 10,6 %. I úroková sazba Komerční banky, která je stanovena ve výši 9,21 %, je po celou dobu trvání úvěru fixní. Nejméně výhodný úvěr poskytuje UniCredit Bank, jejíž sazba RPSN je stanovena ve výši 11,26 %. Obrázek č. 3 zobrazuje celkové splatné částky úvěrů analyzovaných bank.

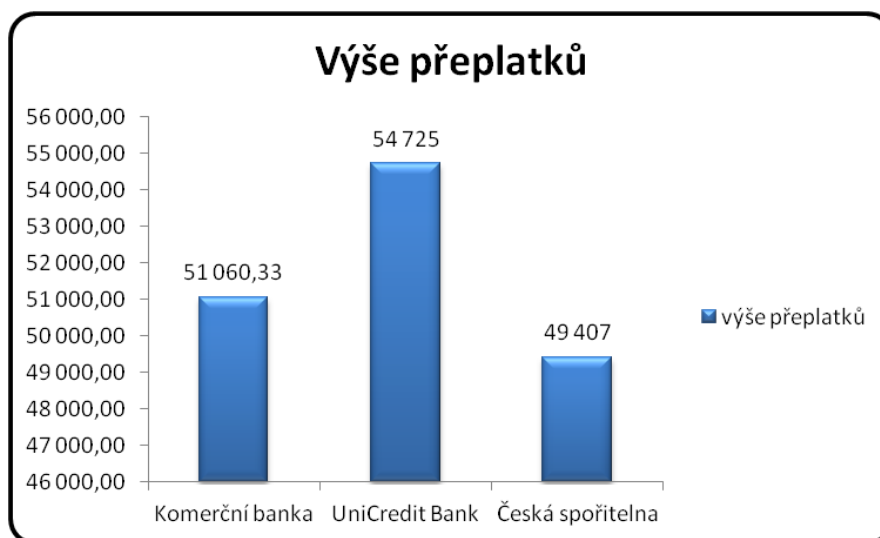
Obr. č. 3: Celkové splatné částky úvěrů (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě analyzovaných bank ČR, 2012

Graf č. 3 znázorňuje tvrzení, že Česká spořitelna má nejvýhodnější úvěrový produkt pro studenty. Celková splatná částka u této banky činí 199.407 Kč. Tato částka je již finální a zahrnuje veškeré náklady spojené s úvěrem. Druhý nejvýhodnější úvěr poskytuje Komerční banka. Celková splatná částka činí 201.010,33 Kč. Nejméně výhodný úvěr poskytuje UniCredit Bank. Celková splatná částka úvěru této banky je ve výši 204.725 Kč. Nákladovost úvěrů znázorňuje i obrázek č. 4, který zobrazuje přeplatky jednotlivých úvěrů.

Obr. č. 4: Přeplatky úvěrů (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování na základě analyzovaných bank ČR, 2012

Největší přeplatek, tedy rozdíl mezi půjčenou a vrácenou částkou úvěru, se nachází u UniCredit Bank. V tomto případě uhradí klient bance o 54.725 Kč více, než si půjčil. Druhý nejvyšší přeplatek se vyskytuje u Komerční banky, zde je ve výši 51.060,33 Kč. Nejmenší přeplatek čeká klienta při zažádání o úvěr u České spořitelny. Přeplatek je ve výši 49.407 Kč.

9.6 Vlastní doporučení volby úvěru

Klient při výběru úvěru musí vybírat z úvěrů, které jsou pro něj určené. Banky se komplexně nezaměřují na celý studentský trh, ale především na studenty vysokých škol. Z tohoto důvodu práce navrhuje řešení právě pro tyto studenty.

Zájemci o úvěr doporučuji úvěr nabízený Českou spořitelnou. Neúčelový úvěr České spořitelny má nejnižší sazbu RPSN, která činí úvěr nejvýhodnějším. Finanční zatížení klienta je nejnižší ze všech analyzovaných bank. Maximální úvěrový rámec České spořitelny je ve výši 300.000 Kč. Úvěr je určen pro studenty vysokých škol a MBA.

Zároveň je Česká spořitelna největší bankou na českém trhu, která představuje stabilitu a důvěru pro své klienty.

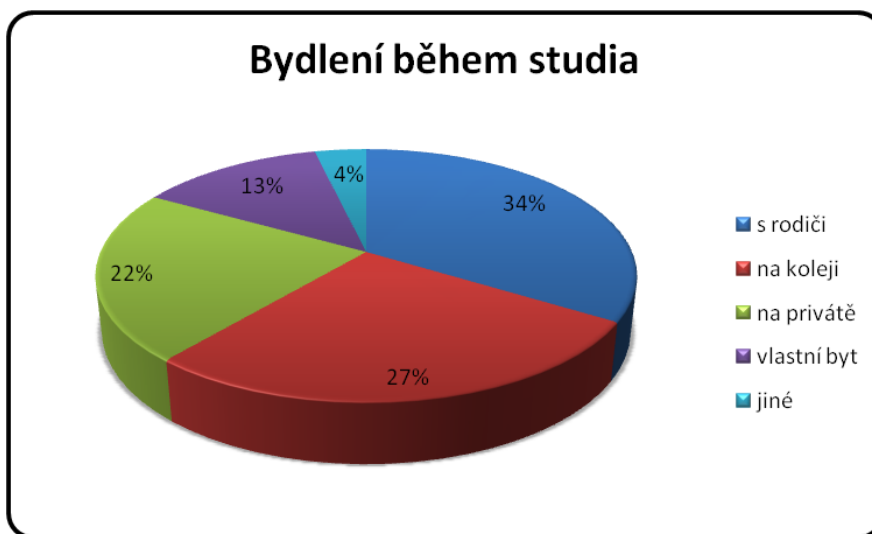
10 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

V této kapitole prezentuji nejpodstatnější výsledky dotazníku, kterým jsem zjišťovala měsíční finanční prostředky studentů vynaložené na jejich běžné potřeby. Dále jsem prostřednictvím dotazníku zjišťovala informace o způsobu financování těchto potřeb. Průzkumu se zúčastnilo 433 respondentů. Otázky dotazníkového šetření jsou k vidění v příloze C.

Nejčastěji jsem k vyhodnocování dat využívala statistické funkce modus pro dané nákladové intervaly.

Během studia bydlí 33,72 % studentů s rodiči. Na koleji, privátě či jiné formě ubytování bydlí během studia 66,28 % studentů. Obrázek č. 5 znázorňuje procentuální vyjádření způsobů ubytování studentů během studia.

Obr. č. 5: Bydlení studentů během studia (v %)

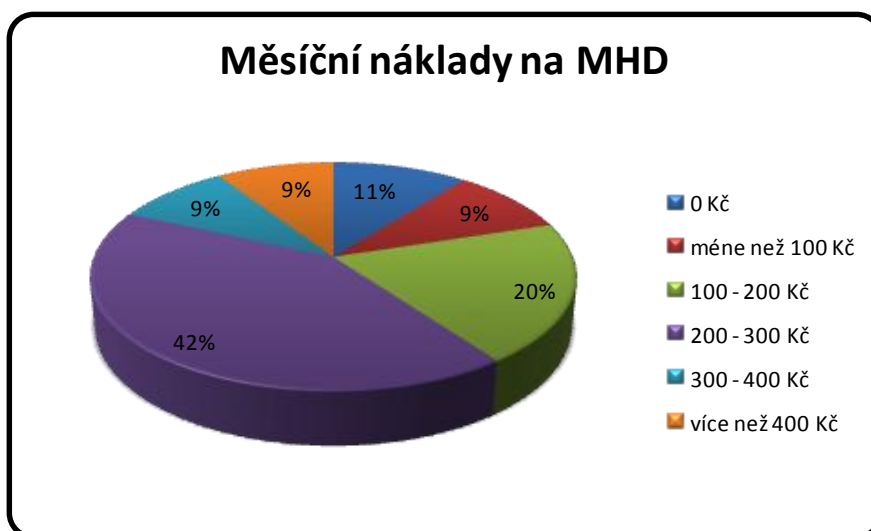

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Bydlení s rodiči je pro studenty a jejich rodinu nejméně nákladné. Celých 76,7 % studentů, kteří bydlí s rodiči, uvedlo nulové měsíční náklady na bydlení. Měsíční náklady na ubytování studentů, kteří nežijí během studia ve společné domácnosti s rodiči, se nejčastěji pohybují v rozmezí 2.500–3.000 Kč.

Většina studentů, ať už bydlí s rodiči, na koleji, privátě či využívají jiné možnosti ubytování, dojíždí do jiného města za studiem. Z dotazníků vyplývá nejčastější měsíční náklad studentů na dojíždění, převyšující 800 Kč. Studenti nejčastěji uváděli měsíční náklady na městskou hromadnou dopravu v rozmezí 200–300 Kč, bez závislosti na ubytování. Obrázek č. 6 znázorňuje měsíční náklady studentů na městskou hromadnou dopravu.

Obr. č. 6: Měsíční náklady na MHD (v Kč)

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Měsíční náklady studentů na stravování se pohybují v rozmezí 500–1.000 Kč pro studenty, kteří žijí s rodiči. Studenti, jež nežijí s rodiči, nejčastěji uvedli měsíční náklady na stravování v rozmezí 1.000–1.500 Kč.

Studenti se shodovali i ve svých odpovědích na otázku, jaké jsou jejich měsíční náklady na mobilní telefon a internet. Nejčastější měsíční náklad na tyto potřeby se pohybuje v rozmezí 200–300 Kč.

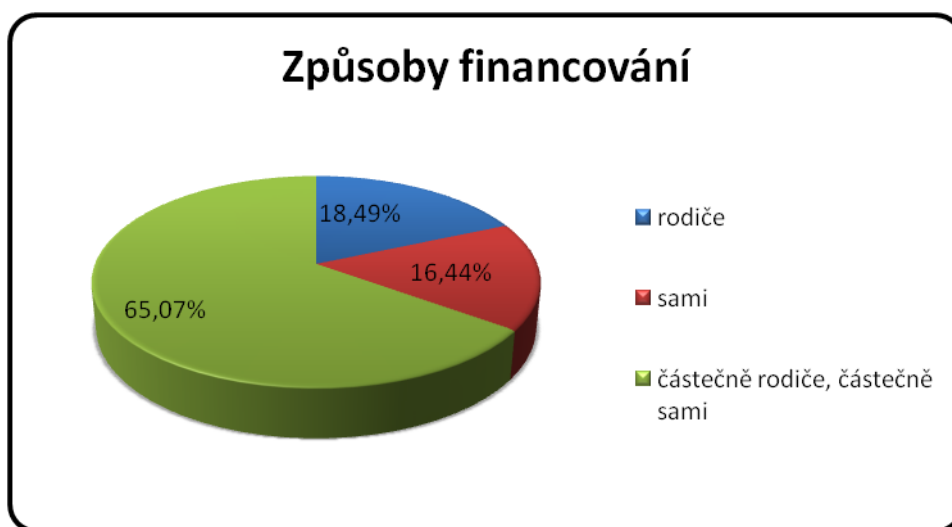
Na zájmovou činnost, mezi kterou jsem v dotazníku řadila sport a různé zájmové kroužky, vynakládají studenti velice nízké finanční částky. Většina studentů žijících s rodiči uvedlo 0 Kč. Takto odpovědělo 18,5 % studentů žijících s rodiči. Druhá nejčastější odpověď, 14,4 % studentů, vynakládá měsíčně mezi 200–300 Kč. Studenti žijící mimo domov vynakládají nejčastěji na sport a zájmovou činnost mezi 100–300 Kč měsíčně.

Studenti, bez ohledu na místo bydlení, vynaloží měsíčně 500–1.000 Kč na zábavu, kterou jsem specifikovala jako posezení s přáteli, výlety, kultura a jiné. Nejčastější náklady na oblečení a hygienické potřeby jsou v rozmezí 200–300 Kč měsíčně.

V dotazníku jsem dále zjišťovala způsob financování nákladů studentů. Oddělila jsem tyto způsoby dle místa bydlení po dobu studia.

Obrázek č. 7 znázorňuje způsoby financování nákladů studentů žijících ve společné domácnosti s rodiči.

Obr. č. 7: Způsoby financování nákladů studentů (v %)

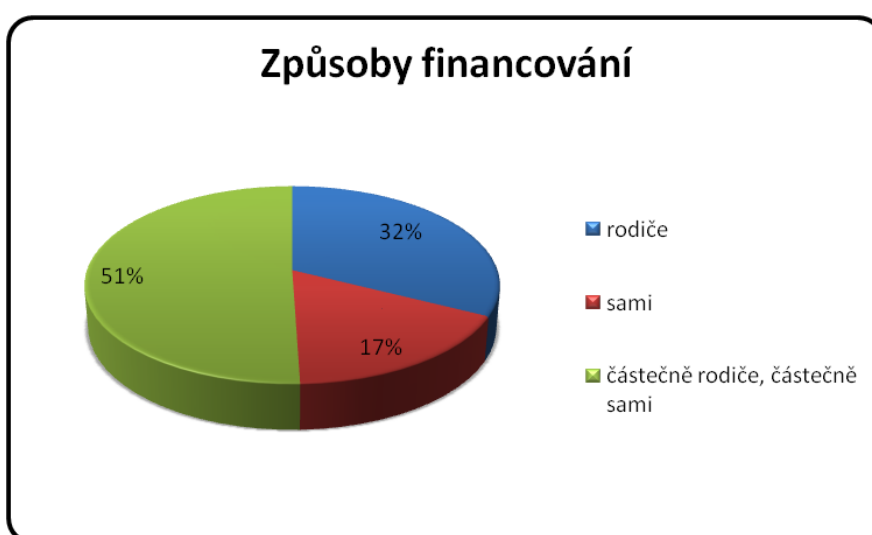

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Z grafu je patrná snaha studentů podílet se na financování svých potřeb. Přes 65 % respondentů uvedlo, že financují své potřeby spolu s rodiči. Rodiče financují 18,49 % studentů a téměř stejné množství, 16,44 % studentů, si financuje své potřeby samo.

Obrázek č. 8 znázorňuje způsoby financování nákladů studentů nežijících ve společné domácnosti s rodiči.

Obr. č. 8: Způsoby financování výdajů studentů, nežijících s rodiči (v %)

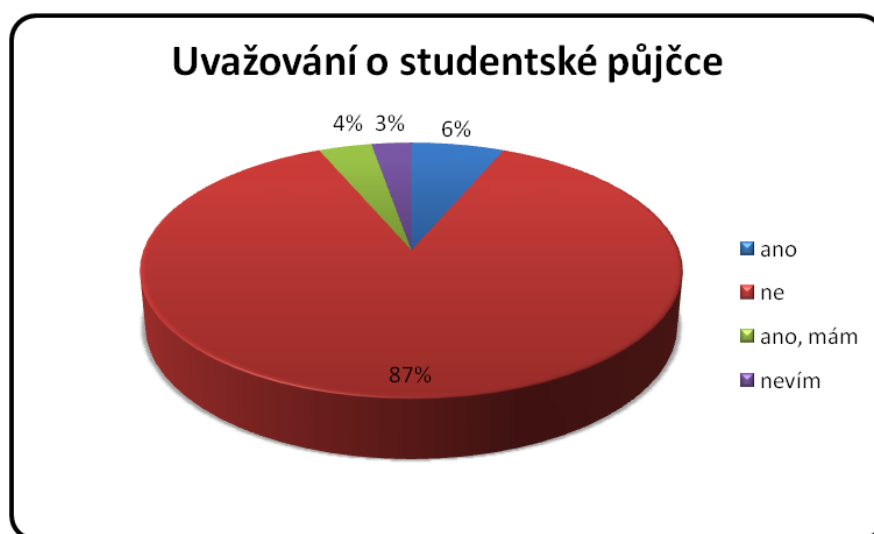
Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Z grafu vyplývá, že se také studenti žijící mimo domov snaží podílet na financování svých potřeb. Společně s rodiči si výdaje financuje 51 % studentů. Z grafů také vyplývá, že výrazně vyšší procento studentů žijících mimo domov, než studentů žijících s rodiči, je plně závislé na finanční podpoře rodiny. Celých 32 % respondentů je podporováno rodinou. Dle mého názoru je tento procentní nárůst způsoben vyššími náklady na bydlení, než když bydlí studenti s rodiči. Studium si samofinancuje 17 % studentů.

Průzkumem jsem zjistila, že rodiče a příbuzní nejčastěji podporují studenty částkou okolo 5.000 Kč měsíčně. Vlastní příjmy studentů z brigád a prací na částečný úvazek se nejčastěji pohybuje okolo 2.000 Kč za měsíc.

Poslední otázka dotazníku je zaměřena na studentské půjčky. Obr. č. 9 znázorňuje smýšlení studentů o studentské půjčce.

Obr. č. 9: Uvažování o studentské půjčce jako zdroji financování (v %)

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Přes 87 % studentů nikdy nepřemýšlelo nad financováním svých potřeb touto cestou. Studentskou půjčku někdy zvažovalo 6,47 % studentů a pouze 3,7 % ji čerpá.

10.1 Měsíční náklady studentů

Dotazníkovým šetřením jsem zjistila modus výdajových rozmezí studentů na jejich jednotlivé potřeby (ubytování, stravování, dojíždění, MHD, ...). Následující tabulka č. 9 obsahuje modus nákladových rozmezí rozdělených pro studenty, kteří bydlí během studia ve společné domácnosti s rodiči a studentů žijících mimo domov. Pro celkové porovnání jsem zjistila dolní a horní hranice nákladů studentů v závislosti na bydlišti.

Tab. č. 9: Analýza měsíčních nákladů studentů v závislosti na bydlišti (v Kč)

Měsíční náklady na:	Studenti bydlící ve společné domácnosti s rodiči	Studenti žijící mimo domov
ubytování	0	2 500 – 3 000
dojíždění	Více než 800	Více než 800
MHD	200 – 300	200 – 300
stravování	500 – 1 000	1 000 – 1 500
internet + telefon	200 – 300	200 – 300
zájmovou činnost	0	100 – 200
zábavu	500 – 1 000	500 – 1 000
oblečení a kosmetiku	200 – 300	200 – 300
Modus měsíčního nákladového rozmezí studentů:	2 400 – 3 700	5 500 – 7 400

Zdroj: vlastní zpracování, 2012

Největší výdajový rozdíl tvoří položka ubytování. Studenti žijící s rodiči mají ve většině případů nulové náklady na bydlení. Studenti využívající jiné možnosti ubytování mají náklady na ubytování o 2.500–3.000 Kč vyšší. Rozdíl mezi výdaji studentů dle způsobu ubytování zobrazuje i položka stravování. Studenti žijící mimo domov vydají na stravování přibližně o 500 Kč více. Modus ostatních položek je ve většině případu shodný, nebo je rozdíl zanedbatelný.

Celkové měsíční náklady studentů žijících ve společné domácnosti s rodiči jsou nejčastěji v rozmezí 2.400–3.700 Kč. Náklady studentů žijících mimo domov jsou nejčastěji v rozmezí 5.500–7.400 Kč. Rozdíl mezi dolní hranicí druhé varianty a horní hranicí první varianty je ve výši 1.800 Kč.

Výsledky dotazníkového šetření jsou dostupné na <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/mesicni-vydaje-studentu-vs-a/>.

10.1.1 Pokrytí výdajů studentů nabízenými studentskými úvěry

Kdyby student chtěl financovat své studium a základní potřeby prostřednictvím studentské půjčky, byla by schopna ho celé pokrýt?

V prvním případě uvažuji studenta žijícího ve společné domácnosti s rodiči. Modus celkových měsíčních nákladů je v rozmezí 2.400–3.700 Kč měsíčně. Akademický rok má 10 měsíců. Student bude potřebovat na rok úvěr ve výši 24.000–37.000 Kč. Bude-li studovat řádně pět let, bude potřebná výše úvěru v rozmezí 120.000–185.000 Kč.

Úvěry, které v současné době nabízejí komerční banky, jsou schopny pokrýt náklady na celou dobu studia studenta žijícího ve společné domácnosti s rodiči.

V druhém případě uvažuji studenta žijícího během studia mimo domov. Modus celkových měsíčních nákladů je v rozmezí 5.500–7.400 Kč. Na jeden akademický rok, bude student potřebovat úvěr ve výši 55.000–74.000 Kč. Bude-li řádně studovat pět let, bude potřebná výše úvěru v rozmezí 275.000–370.000 Kč.

Komerční banka je v současné době jedinou bankou, která nabízí úvěry studentům, s dodatečně vysokým úvěrovým rámcem, na pokrytí nákladů celé doby studia.

11 SROVNÁNÍ STUDENTSKÝCH PŮJČEK V ČR S NABÍDKOU ÚVĚROVÝCH PRODUKTŮ NA SLOVENSKU A VE VELKÉ BRITÁNII

Hned na začátku je třeba říci, že nelze srovnávat studentské půjčky nabízené v České republice se studentskými půjčkami Slovenska a Velké Británie. Nelze je srovnávat z důvodů rozdílných měn, životních nákladů a jejich různorodé tradice. Z tohoto důvodu je tato část práce zpracována spíše informativně.

11.1 Studentské úvěry Slovenské republiky

Úvěry nabízené studentům ve Slovenské republice, zemi se společnou dlouholetou historií, jsou na stejné bázi jako úvěry nabízené v České republice. Úvěry těchto dvou států nelze srovnat z důvodu rozdílných měn. Úrokové sazby a všechny informace o bankách jsou čerpány z jejich internetových stránek k 29.03.2012.

Úvěry studentům nabízejí také pouze komerční banky. Na Slovenském trhu nabízí úvěry studentům Slovenská spořitelna, a. s., OTP Bank, a. s. a Všeobecná úvěrová banka, a. s. Slovenská republika nemá zavedené školné a tudíž je zde absence úvěrů pro studenty zajišťovaných státem, stejně jako v České republice.

Banky ve Slovenské republice poskytují úvěry studentům ve věku od 18 do 26 let. Úvěry jsou určeny pro studenty vysokých škol studujících prezenční i kombinovanou formu studia. Většina bank poskytuje úvěry pouze studentům s trvalým bydlištěm ve Slovenské republice. Všechny úvěry jsou neúčelové, studenti nemusejí dokládat využití finančních prostředků.

Doba splatnosti úvěrů se liší u jednotlivých bank. Slovenská spořitelna, a. s. uvádí dobu splatnosti od jednoho roku do deseti let. Všeobecná úvěrová pojišťovna od jednoho roku do šesti let. Některé banky dokonce nabízejí pouze roční úvěr na cestování a práci v zahraničí.

Tabulka č. 10 obsahuje přehled úvěrových rámců, které nabízí zmíněné slovenské banky.

Tab. č. 10: Úvěrové rámce slovenských bank (v €)

Slovenská spořitelna, a. s.	1 000 – 8 500
OTP Bank, a. s.	Do 6 700
Všeobecná úvěrová banka, a. s.	500 – 10 000

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací slovenských bank, 2012

Nejvyšší úvěrový rámec nabízí Všeobecná úvěrová banka, a. s. ve výši 10.000 €. Dle platného měnového kurzu České národní banky k 29.03.2012, který je stanoven na 24,78 Kč/€, je tento úvěrový rámec ve výši 247.800 Kč.

Požadované formy zajištění úvěrů jsou obdobné jako u nás. Nejčastěji banky vyžadují ručení třetí osoby a spoludlužnictví.

Studentské úvěry na Slovensku jsou stejně jako u nás spotřebitelskými úvěry se zvýhodněnými úrokovými sazbami. Tabulka č. 11 obsahuje úrokové sazby studentských úvěrů vybraných bank.

Tab. č. 11: Úrokové sazby studentských úvěrů na Slovensku (v %)

Slovenská spořitelna, a. s.	8,5 % p. a.
OTP Bank, a. s.	od 4,9 % p. a.
Všeobecná obchodní banka, a. s.	7,9 % p. a.

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací slovenských bank, 2012

Slovenská spořitelna, a. s. a Všeobecná obchodní banka, a. s. nabízejí stejnou úrokovou sazbu všem žadatelům o úvěr. Jimi nabízené úrokové sazby jsou podobné úrokovým sazbám v České republice. OTP Bank, a. s. nabízí klientům úrokovou sazbu od 4,9 % p. a. Výše této úrokové sazby bude závislá na výši úvěru a době splatnosti úvěru. Úvěry poskytované slovenskými bankami mívají podobné podmínky pro získání úvěru, doby splatnosti úvěrů, formy zajištění úvěrů a úrokové sazby, jako úvěry poskytované studentům v České republice.

11.2 Studentské úvěry ve Velké Británii

Velká Británie vlastní vládní neziskovou organizaci Student Loans Company. Organizace byla založena v roce 1989. Student Loans Company zajišťuje úvěry studentům na školné a životní náklady. Školné hradí organizace přímo na účty vysokých škol a univerzit na místo studentů. Organizace také poskytuje nevratné granty na životní náklady studentů. Finanční pomoc je určena studentům vysokých škol a univerzit v celé Velké Británii. Finanční pomoc je odlišná pro Skotsko, Wales, Severní Irsko a Anglii z důvodu separovaných politik v oblasti studentských financí. V současné době má organizace 1,3 milionů zákazníků na vysokých školách a univerzitách a 2,8 milionů zákazníků, kteří již dokončili studium. V akademickém roce 2010/11 vyplatila společnost 5,5 mld. liber na dotace a úvěry a 2,7 mld. liber na školné.

Student Loans Company spolupracuje s HM Revenue a Customs na vybírání splátek úvěrů od studentů, kteří již ukončili terciální vzdělávání (Student Loans Company, 29.03.2012).

11.2.1 Typy finanční pomoci studentům

Student Loans Company poskytuje dva druhy úvěrů, granty a vyplácí studentům stipendia od jejich vysokých škol a univerzit. Organizace také poskytuje finanční pomoc studentům, kteří mají dítě, starají se o dospělého, mají nějaké postižení či specifické poruchy učení. Finanční pomoc je určena studentům denního studia.

Úvěr na školné.

Student Loans Company zasílá peněžní prostředky na úhradu školného studentů přímo na účty vysokých škol a univerzit. Student si může zvolit, jestli chce z úvěru pokrýt celé školné, nebo pouze jeho část. Student žádá o úvěr na začátku každého akademického roku.

Vláda také poskytuje granty na školné pro vybrané studenty.

Úvěr na pokrytí životních nákladů.

Organizace poskytuje studentům denního studia na vysokých školách úvěr na pokrytí životních nákladů. Úvěr je také určen pro počáteční učitelský kurz. Úvěr se skládá z nefinančního hodnocení studentů a z finančního hodnocení studentů, které je závislé na příjmu rodiny a hodnocení extra týdnů studia.

Maximální výše úvěru je závislá na bydlišti studenta (ve společné domácnosti s rodiči, mimo společnou domácnost a mimo společnou domácnost v Londýně).

11.2.2 Splácení úvěrů

S vývojem a změnou legislativy, počtu studentů a jejich finančních potřeb docházelo i ke změnám ve způsobu poskytování a splácení úvěrů.

Půjčky poskytnuté před rokem 1998 jsou splácené tzv. hypotečním stylem. Hypoteční způsob znamená splacení úvěru v 60 splátkách, nezávisle na výši úvěru.

Úvěry poskytované od 1. září 1998 do 1. září 2012 mají splácení závislé na příjmu absolventů. Absolvent začíná splácet úvěr v dubnu rok po jeho promoci v okamžiku, kdy jeho týdenní příjem přesáhne 288 liber, nebo měsíční příjem dosáhne 1.250 liber, nebo roční příjem dosáhne 15.000 liber. Úvěr se splácí z částky přesahující rozhodný příjem. Měsíční splátka je ve výši 9 % rozdílu a je odváděna automaticky zaměstnavatelem. Poklesne-li příjem absolventa pod rozhodnou částku, úvěr přestane splácet. Absolventi mají možnost dobrovolných splátek.

Roční úroková sazba pro rok 2010/11 a 2011/12 je stanovena ve výši 1,5 % p. a. pro úvěry jejichž splácení je závislé na dosažení příjmů studentů. Úroková sazba je složena ze základní sazby Bank of England + 1 %.

Roční úroková sazba pro rok 2010/11 byla stanovena ve výši 4,4 % p. a. a pro rok 2011/12 ve výši 5,3 % p. a. u úvěrů splácených hypotečním stylem (Student Loans Company, 29.03.2012).

12 CELKOVÁ ANALÝZA STUDENTSKÝCH ÚVĚRŮ VYBRANÝCH EVROPSKÝCH STÁTŮ

Poslední část práce zaměřuji na analýzu finanční pomoci studentům v České republice, Slovenské republice a Velké Británii.

Úvěry poskytované studentům se liší v několika základních kritériích. Prvním rozdílem jsou poskytovatelé studentských půjček. Tabulka č. 12 obsahuje přehled poskytovatelů studentských půjček v jednotlivých státech.

Tab. č. 12: Poskytovatelé studentských úvěrů

Česká republika	komerční banky
Slovenská republika	komerční banky
Velká Británie	vládní nezisková organizace

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací slovenských bank, 2012

V České a Slovenské republice jsou poskytovateli studentských úvěrů pouze komerční banky. Slovenské banky většinou poskytují úvěry studentům ve věku od 18 do 26 let. České banky poskytují ve většině případů úvěry studentům od 18 do 30 let. Velká Británie vlastní vládní neziskovou organizace Student Loans Company, která zajišťuje finanční pomoc studentům vysokých škol a univerzit.

Druhý podstatný rozdíl sledávám ve způsobu splácení poskytnutých úvěrů. Informace o způsobu splácení obsahuje tabulka č. 13.

Tab. č. 13: Způsoby splácení studentských úvěrů

Česká republika	průběžné i odložené splácení
Slovenská republika	průběžné splácení
Velká Británie	odložené splácení (hypoteční styl nebo závislost na příjmu)

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací slovenských bank, 2012

Komerční banky v české republice nabízejí možnost průběžného i odloženého splácení jistiny. Doba odložení splácení je sjednána ve smlouvě. Zájem o úvěry není v ČR velký. Zájem o odložené splácení jistiny úvěru je téměř nulový. Slovenské banky nabízejí klientům klasické průběžné splácení jistiny úvěru.

Splácení úvěrů na školné ve Velké Británii je závislé na roce poskytnutí úvěru. Úvěry poskytované do září 1998 jsou splácené tzv. hypotečním stylem, kdy absolvent musí splatit půjčku v 60 splátkách, bez ohledu na výši úvěru. Úvěry poskytované od září 1998 do září 2012 jsou spláceny v závislosti na dosaženém měsíčním popřípadě ročním příjmu absolventa. V měsíci, kdy absolvent nedosahuje rozhodného příjmu, úvěr nesplácí.

Posledním důležitým kritériem jsou úrokové sazby v analyzovaných státech. Úrokové sazby jsou platné pro akademický rok 2011/2012. Tabulka č. 14 obsahuje přehled úrokových sazeb.

Tab. č. 14: Úrokové sazby ve vybraných státech pro akademický rok 2011/2012 (v %)

Česká republika	kolem 9
Slovenská republika	4,9–8,5
Velká Británie	splácení závislé na příjmu: 1,5 hypoteční styl: 5,3

Zdroj: vlastní zpracování na základě informací slovenských bank, 2012

Úrokové sazby úvěrů ve státech, kde zajišťují úvěry studentům komerční banky, výrazně převyšují úrokové sazby poskytované vládní organizací.

Myslím si, že i ve státech, ve kterých není zavedené školné, by měli existovat úvěry studentům zajišťované státem. Tyto úvěry by měly mít výrazně nižší úrokovou sazbu, než sazby, které nabízí komerční banky. V České republice bych ocenila obdobnou finanční pomoc studentům jako je ve Velké Británii. Plně souhlasím se splácením úvěru závislém na výši příjmu absolventa. I když u nás není zatím zavedené školné, náklady na studium nejsou nulové. Výdaje studentů na ubytování, dojíždění, stravu a další nezbytné potřeby

jsou vysoké a to obzvlášť pro studenty žijící mimo domov. Jsem toho názoru, že úvěr na pokrytí životních nákladů během studia s nízkou úrokovou sazbou a splácením po skončení studia by byl vítanou finanční pomocí, především pro studenty ze sociálně slabších rodin.

13 ZÁVĚR

V bakalářské práci jsem charakterizovala úvěrové produkty pro fyzické osoby na trhu České republiky, které jsem v následující kapitole specifikovala pro studenty. Banky na českém trhu nabízejí studentům kontokorentní spotřebitelské úvěry, kreditní karty a studentské půjčky.

Bakalářská práce je v praktické části zaměřena na studentské půjčky poskytované v České republice. Studentské půjčky poskytují klientům pouze komerční banky. Jedná se o spotřebitelské úvěry se zvýhodněnou úrokovou sazbou. I přesto, že jsou úrokové sazby zvýhodněné, jsou výrazně vyšší než ve Velké Británii, kde zajišťuje studentské úvěry vládní nezisková organizace Student Loans Company. V této části jsem provedla analýzu úvěrů pro studenty v ČR prostřednictvím modelového příkladu. Analyzovala jsem úvěr od Komerční banky, UniCredit Bank a České spořitelny, tedy všech komerčních bank, které na našem trhu studentské půjčky nabízejí. Z analýzy vyplynulo, že nejvýhodnější studentskou půjčku nabízí Česká spořitelna, která poskytuje nejnižší sazbu RPSN. Bohužel, úvěry nabízené komerčními bankami nemají ve většině případů dostatečně vysoký úvěrový rámec na pokrytí nezbytných nákladů studentů žijících mimo domov po celou dobu studia. Jedinou bankou schopnou pokrýt náklady na celou dobu studia těchto studentů je Komerční banka s maximálním úvěrovým rámcem ve výši 600.000 Kč. Všechny banky v České republice jsou schopné pokrýt celou dobu studia studentů žijících ve společné domácnosti s rodiči. Studentům, kteří plánují studovat pět a více let, bych doporučila úvěr u Komerční banky z důvodu vysokého úvěrového rámce. Studentům, kteří potřebují finanční prostředky na kratší dobu, doporučuji úvěr u České spořitelny, která má nejvýhodnější sazbu RPSN a úvěrový rámec ve výši 300.000 Kč.

Práce obsahuje výsledky dotazníkového šetření mezi studenty, které zjišťovalo jejich měsíční náklady během studia. Průzkumu se zúčastnilo 433 respondentů. Výsledky jsou rozděleny pro studenty, kteří žijí po dobu studia ve společné domácnosti s rodiči a pro studenty, kteří žijí mimo domov. Během studia bydlí s rodiči 34 % respondentů, 66 % respondentů využívá ubytování na kolejích, privátech, ve vlastních bytech či jiné možnosti ubytování. Jediná výrazně rozdílná nákladová položka mezi oběma skupinami studentů je ubytování. Ubytování měsíčně zvyšuje náklady nejčastěji o 2.500–3.000 Kč.

V bakalářské práci jsem dále charakterizovala studentské úvěry ve Slovenské republice, které jsou založeny na stejném principu jako u nás. Bohužel úvěry nelze porovnat z důvodu rozdílné měny. Také jsem charakterizovala studentské úvěry ve Velké Británii. Velká Británie poskytuje finanční pomoc studentům prostřednictvím vládní neziskové organizace Student Loans Company, která se také podílí na vybírání splátek úvěrů. Organizace poskytuje úvěry na školné a na pokrytí životních nákladů. O úvěr si student žádá na začátku každého akademického roku. Ve Velké Británii je zavedeno odložené splácení úvěrů, které je pro úvěry poskytnuté do září 1998 spláceno tzv. hypotečním (60 rovnoměrných splátek). Úvěry poskytnuté po září 1998 jsou spláceny v závislosti na výši příjmů. Úvěr se začne splácet po překročení stanovené příjmové hranice. Úroková sazba úvěrů je výrazně nižší než v České republice. Pro akademický rok 2011/2012 je ve výši 1,5 % p. a.

Měsíční náklady studentů výrazně zatěžují rodinné rozpočty po dlouhou dobu. Financovat v jedné rodině dva a více studentů může být pro rodinu velice náročné, či téměř nemožné. Z tohoto důvodu zastávám názor, že i ve státech, kde není zavedené školné, by měla existovat státní instituce poskytující úvěry se splácením odloženým na dobu po skončení studia, které by měly zajistit pokrytí životních nákladů studentů. Myslím si, že v dnešní době by neměly bránit studiu majetkové poměry rodin studentů.

14 SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Přehled základních druhů (forem) zajištění úvěrů.....	23
Tab. č. 2: Přehled informací o úvěru Gaudeamus Komerční banky	36
Tab. č. 3: Interpolační tabulka	41
Tab. č. 4: Přehled informací o Studentské půjčce UniCredit Bank	42
Tab. č. 5: Přehled informací o Studentské půjčce od České spořitelny	46
Tab. č. 6: Analýza typů úvěrů.....	47
Tab. č. 7: Analýza forem zajištění úvěrů.....	50
Tab. č. 8: Úrokové sazby, sazby RPSN (v %)	52
Tab. č. 9: Analýza měsíčních nákladů studentů v závislosti na bydlišti (v Kč)	60
Tab. č. 10: Úvěrové rámce slovenských bank (v €).....	63
Tab. č. 11: Úrokové sazby studentských úvěrů na Slovensku (v %).....	63
Tab. č. 12: Poskytovatelé studentských úvěrů.....	66
Tab. č. 13: Způsoby splácení studentských úvěrů.....	66
Tab. č. 14: Úrokové sazby ve vybraných státech pro akademický rok 2011/2012 (v %)	67

15 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. č. 1: Úvěrové rámce úvěrů (v Kč)	49
Obr. č. 2: Měsíční výše splátek úvěrů (v Kč)	51
Obr. č. 3: Celkové splatné částky úvěrů (v Kč)	53
Obr. č. 4: Přeplatky úvěrů (v Kč)	54
Obr. č. 5: Bydlení studentů během studia (v %)	55
Obr. č. 6: Měsíční náklady na MHD (v Kč)	56
Obr. č. 7: Způsoby financování nákladů studentů (v %)	57
Obr. č. 8: Způsoby financování výdajů studentů, nežijících s rodiči (v %)	58
Obr. č. 9: Uvažování o studentské půjčce jako zdroji financování (v %)	59

16 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČR	Česká republika
KB	Komerční banka
MBA	Master of Business Administration
p. a.	Per annum – roční úroková míra
RPSN	Roční procentní sazba nákladů
SŠ	Střední škola
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola

17 SEZNAM LITERATURY

Česká národní banka: Kurzy devizového trhu. *Česká národní banka* [online]. 2003 – 2012. [cit. 29.03.2012]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp

Česká spořitelna: Půjčka na studium pro studenty vysokých škol. *Česká spořitelna, a. s.* [online]. [cit. 12.12.2011]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/pujcka-na-studium-pro-studenty-vysokych-skol/o-produktu-d00014044>

Česká spořitelna: Tisková zpráva. *Česká spořitelna, a. s.* [online]. [cit. 01.12.2011]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/appmanager/portal/banka?_nfpb=true&_pageLabel=subportal01

Česká spořitelna: Tisková zpráva. *Česká spořitelna, a. s.* [online]. [cit. 01.12.2011]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/tz_111109.pdf

Česká spořitelna: Úrokové sazby. *Česká spořitelna, a. s.* [online]. [cit. 02.12.2011]. Dostupné z: http://www.csas.cz/banka/content/inet/internet/cs/STANDARD_CONTENT_OT01_007051.XML

Česká spořitelna: Úvěrové produkty pro studenty. *Česká spořitelna, a. s.* [online]. [cit. 02.12.2011]. Dostupné z: <http://www.csas.cz/banka/nav/osobni-finance/studenti-d00013854>

Dvořák, Petr. *Komerční bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přepracované a rozšířené vydání, Praha: Linde, 2001. ISBN 80-7201-310-6

Dvořák, Petr. *Bankovníctví pro bankéře a klienty*. 3. přepracované a rozšířené vydání, Praha: Linde, 2005. ISBN 80-7201-515-X

OTP Banka, a. s.: otp Studentský úvěr. *OTP Banka, a. s.* [online]. 2010-2012. [cit. 28.03.2012]. Dostupné z:

<http://www.otpbank.sk/sk/individualni-klienti/uvery/spotrebne-uvery/studentsky-spotrebny-uver/>

Komerční banka: Spotřebitelské úvěry a hypotéky. *Komerční banka, a. s.* [online]. 2010 – 2012. [cit. říjen 2011]. Dostupné z:

<http://www.sazebnik-kb.cz/cs/obcane/uvery/spotrebitelske-uvery-a-hypoteky.shtml>

Komerční banka: Úvěr Gaudeamus. *Komerční banka, a. s.* [online]. 2010-2012. [cit. 14.10.2011]. Dostupné z:

<http://kb.cz/cs/lide/mladez-a-studenti/pujcky/uver-gaudeamus.shtml>

Komerční banka: Úvěrová kalkulačka. *Komerční banka, a. s.* [online]. 2010 – 2012. [cit. 16.10.2011]. Dostupné z: <http://kb.cz/kalkulacka-spotrebitelskych-uveru/index.shtml>

ISEA – Institut pro sociální a ekonomické analýzy: Pracovní návrh věcného záměru zákona o finanční pomoci studentům ze dne 31.08.2011. *Institut pro sociální a ekonomické analýzy* [online]. 2002 – 2012. [cit. 15.03.2012].

Dostupné z: http://isea-cz.org/Portals/0/VZZFPS_pracovni_navrh_11_08_31.pdf

Radová, Jarmila., Dvořák, Petr., Málek, Jiří. *Finanční matematika pro každého*. 7. aktualizované vydání, Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-3291-6

Slovenská spořitelna: Spotřebný úver na Čokol'vek pre vysokoškolákov. *Slovenská spořitelna, a. s.* [online]. 2002 – 2012. [cit. 28.03.2012].

Dostupné z: <http://www.slsp.sk/spotrebny-uver-na-cokol'vek-pre-vysokoskolakov.html>

Student Loans Company: Higher education. *Student Loans Company* [online]. [cit. 30.03.2012]. Dostupné z: <http://www.slc.co.uk/services/higher-education.aspx>

Student Loans Company: Repayment book. *Student Loans Company* [online]. [cit. 30.03.2012]. Dostupné z:

http://www.studentloanrepayment.co.uk/portal/page?_pageid=93,6678642&_dad=portal&_schema=PORTAL

Student Loans Company: Student loan repayment. *Student Loans Company* [online]. [cit. 30.03.2012]. Dostupné z:

http://www.studentloanrepayment.co.uk/portal/page?_pageid=93,6678397&_dad=portal&_schema=PORTAL

Student Loans Company: Student loan repayment. *Student Loans Company* [online]. [cit. 30.03.2012]. Dostupné z:

http://www.studentloanrepayment.co.uk/portal/page?_pageid=93,6678642&_dad=portal&_schema=PORTAL

Šenkýřova, Bohuslava., a kol. *Bankovníctví II. Učebnice*. Praha: Grada, 1998. ISBN 80-7169-663-3

Šenkýřova, Bohuslava., a kol. *Bankovníctví*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-7408-029-6

UniCredit Bank: Sazebník. *UniCredit Bank, a. s.* [online]. [cit. 20.11.2011]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.cz/cz/sazebnik/obcane/uvery.html>

UniCredit Bank: Studentská půjčka. *UniCredit Bank, a. s.* [online]. [cit. 20.11.2011]. Dostupné z: <http://www.unicreditbank.cz/cz/obcane/uvery/studentska-pujcka.html>

Vyplňto. cz: Měsíční výdaje studentů vysokých škol. *Vyplňto.cz*. [online] [cit. březen 2012]. Dostupné z: <http://www.vyplnto.cz/realizovane-pruzkumy/mesicni-vydaje-studentu-vs-a/>

Výroční zpráva České spořitelny, a. s. za rok 2010. [online]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/>

Výroční zpráva Komerční banky a. s. za rok 2010. [online]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/>

Výroční zpráva UniCredit Bank, a. s. za rok 2010. [online]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/>

Všeobecná úverová banka, a. s.: Flexipôžička pre študentov. *Všeobecná úverová banka, a. s.* [online]. [cit. 29.03.2012]. Dostupné z: <http://www.vub.sk/osobne-financie/byvanie-pozicky/flexipozicka/flexipozicka-pre-studentov/>

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník upravujúci občanskoprávni vzťahy majetkové povahy i duševní tvořivé činnosti

Zákon č. 145/2010 Sb. ze dne 21. dubna 2010 o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů

18 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Splátkový kalendář studentského úvěru UniCredit Bank

Příloha B: Splátkový kalendář studentského úvěru České spořitelny

Příloha C: Dotazník/Měsíční výdaje studentů v ČR

Příloha A: Splátkový kalendář studentského úvěru UniCredit Bank

Datum podpisu smlouvy: 04.12.2011

Datum čerpání: 04.12.2011

RPSN 11,26 %

Jistina 150.000 CZK

Celková splatná částka 204.725 CZK

č.	Datum	splátka	úrok	úmor	nesplacená jistina
1	20.12.2011	654	654	0	150000
2	20.1.2012	2765	1226,25	1538,75	148461,25
3	20.2.2012	2765	1213,67	1551,33	146909,92
4	20.3.2012	2765	1200,99	1564,01	145345,91
5	20.4.2012	2765	1188,2	1576,8	143769,11
6	20.5.2012	2765	1175,31	1589,69	142179,42
7	20.6.2012	2765	1162,32	1602,68	140576,74
8	20.7.2012	2765	1149,21	1615,79	138960,95
9	20.8.2012	2765	1136,01	1628,99	137331,96
10	20.9.2012	2765	1122,69	1642,31	135689,65
11	20.10.2012	2765	1109,26	1655,74	134033,91
12	20.11.2012	2765	1095,73	1669,27	132364,64
13	20.12.2012	2765	1082,08	1682,92	130681,72
14	20.1.2013	2765	1068,32	1696,68	128985,04
15	20.2.2013	2765	1054,45	1710,55	127274,49
16	20.3.2013	2765	1040,47	1724,53	125549,96
17	20.4.2013	2765	1026,37	1738,63	123811,33
18	20.5.2013	2765	1012,16	1752,84	122058,49
19	20.6.2013	2765	997,83	1767,17	120291,32
20	20.7.2013	2765	983,38	1781,62	118509,7
21	20.8.2013	2765	968,82	1796,18	116713,52
22	20.9.2013	2765	954,13	1810,87	114902,65
23	20.10.2013	2765	939,33	1825,67	113076,98
24	20.11.2013	2765	924,4	1840,6	111236,38
25	20.12.2013	2765	909,36	1855,64	109380,74
26	20.1.2014	2765	894,19	1870,81	107509,93

č.	Datum	splátka	úrok	úmor	nesplacená jistina
27	20.2.2014	2765	878,89	1886,11	105623,82
28	20.3.2014	2765	863,47	1901,53	103722,29
29	20.4.2014	2765	847,93	1917,07	101805,22
30	20.5.2014	2765	832,26	1932,74	99872,48
31	20.6.2014	2765	816,46	1948,54	97923,94
32	20.7.2014	2765	800,53	1964,47	95959,47
33	20.8.2014	2765	784,47	1980,53	93978,94
34	20.9.2014	2765	768,28	1996,72	91982,22
35	20.10.2014	2765	751,95	2013,05	89969,17
36	20.11.2014	2765	735,5	2029,5	87939,67
37	20.12.2014	2765	718,91	2046,09	85893,58
38	20.1.2015	2765	702,18	2062,82	83830,76
39	20.2.2015	2765	685,32	2079,68	81751,08
40	20.3.2015	2765	668,32	2096,68	79654,4
41	20.4.2015	2765	651,17	2113,83	77540,57
42	20.5.2015	2765	633,89	2131,11	75409,46
43	20.6.2015	2765	616,47	2148,53	73260,93
44	20.7.2015	2765	598,91	2166,09	71094,84
45	20.8.2015	2765	581,2	2183,8	68911,04
46	20.9.2015	2765	563,35	2201,65	66709,39
47	20.10.2015	2765	545,35	2219,65	64489,74
48	20.11.2015	2765	527,2	2237,8	62251,94
49	20.12.2015	2765	508,91	2256,09	59995,85
50	20.1.2016	2765	490,47	2274,53	57721,32
51	20.2.2016	2765	471,89	2293,11	55428,21
52	20.3.2016	2765	453,13	2311,87	53116,34
53	20.4.2016	2765	434,23	2330,77	50785,57
54	20.5.2016	2765	415,17	2349,83	48435,74
55	20.6.2016	2765	395,96	2369,04	46066,7
56	20.7.2016	2765	376,6	2388,4	43678,3
57	20.8.2016	2765	357,07	2407,93	41270,37
58	20.9.2016	2765	337,39	2427,61	38842,76
59	20.10.2016	2765	317,54	2447,46	36395,3
60	20.11.2016	2765	297,53	2467,47	33927,83
61	20.12.2016	2765	277,36	2487,64	31440,19
62	20.1.2017	2765	257,02	2507,98	28932,21
63	20.2.2017	2765	236,52	2528,48	26403,73
64	20.3.2017	2765	215,85	2549,15	23854,58

č.	Datum	splátka	úrok	úmor	nesplacená jistina
65	20.4.2017	2765	195,01	2569,99	21284,59
66	20.5.2017	2765	174	2591	18693,59
67	20.6.2017	2765	152,82	2612,18	16081,41
68	20.7.2017	2765	131,47	2633,53	13447,88
69	20.8.2017	2765	109,94	2655,06	10792,82
70	20.9.2017	2765	88,23	2676,77	8116,05
71	20.10.2017	2765	66,35	2698,65	5417,4
72	20.11.2017	2765	44,29	2720,71	2696,69
73	20.12.2017	2765	22,05	2696,67	0

Příloha B: Splátkový kalendář studentského úvěru České spořitelny

Datum podpisu smlouvy: 02.12.2011

Datum čerpání: 02.12.2011

Počet splátek: 72

Úroková sazba (p. a.) v %: 8,9 %

RPSN 10,45 %

Poplatek za vedení účtu měsíčně: 59 Kč

Poplatek za poskytnutí – k tíži účtu: 1.500 Kč

Jistina 150.000 CZK

Celková splatná částka 199.407 CZK

č.	datum	splátka	č.	datum	splátka
Poskytnutí	2.12.2011	-150 000 Kč	37	2.1.2015	2 700 Kč
1	2.1.2012	2 700 Kč	38	2.2.2015	2 700 Kč
2	2.2.2012	2 700 Kč	39	2.3.2015	2 700 Kč
3	2.3.2012	2 700 Kč	40	2.4.2015	2 700 Kč
4	2.4.2012	2 700 Kč	41	2.5.2015	2 700 Kč
5	2.5.2012	2 700 Kč	42	2.6.2015	2 700 Kč
6	2.6.2012	2 700 Kč	43	2.7.2015	2 700 Kč
7	2.7.2012	2 700 Kč	44	2.8.2015	2 700 Kč
8	2.8.2012	2 700 Kč	45	2.9.2015	2 700 Kč
9	2.9.2012	2 700 Kč	46	2.10.2015	2 700 Kč
10	2.10.2012	2 700 Kč	47	2.11.2015	2 700 Kč
11	2.11.2012	2 700 Kč	48	2.12.2015	2 700 Kč
12	2.12.2012	2 700 Kč	49	2.1.2016	2 700 Kč
13	2.1.2013	2 700 Kč	50	2.2.2016	2 700 Kč
14	2.2.2013	2 700 Kč	51	2.3.2016	2 700 Kč
15	2.3.2013	2 700 Kč	52	2.4.2016	2 700 Kč
16	2.4.2013	2 700 Kč	53	2.5.2016	2 700 Kč
17	2.5.2013	2 700 Kč	54	2.6.2016	2 700 Kč
18	2.6.2013	2 700 Kč	55	2.7.2016	2 700 Kč
19	2.7.2013	2 700 Kč	56	2.8.2016	2 700 Kč

č.	datum	splátka	č.	datum	splátka
20	2.8.2013	2 700 Kč	57	2.9.2016	2 700 Kč
21	2.9.2013	2 700 Kč	58	2.10.2016	2 700 Kč
22	2.10.2013	2 700 Kč	59	2.11.2016	2 700 Kč
23	2.11.2013	2 700 Kč	60	2.12.2016	2 700 Kč
24	2.12.2013	2 700 Kč	61	2.1.2017	2 700 Kč
25	2.1.2014	2 700 Kč	62	2.2.2017	2 700 Kč
26	2.2.2014	2 700 Kč	63	2.3.2017	2 700 Kč
27	2.3.2014	2 700 Kč	64	2.4.2017	2 700 Kč
28	2.4.2014	2 700 Kč	65	2.5.2017	2 700 Kč
29	2.5.2014	2 700 Kč	66	2.6.2017	2 700 Kč
30	2.6.2014	2 700 Kč	67	2.7.2017	2 700 Kč
31	2.7.2014	2 700 Kč	68	2.8.2017	2 700 Kč
32	2.8.2014	2 700 Kč	69	2.9.2017	2 700 Kč
33	2.9.2014	2 700 Kč	70	2.10.2017	2 700 Kč
34	2.10.2014	2 700 Kč	71	2.11.2017	2 700 Kč
35	2.11.2014	2 700 Kč	72	2.12.2017	2 700 Kč
36	2.12.2014	2 700 Kč			

Příloha C: Dotazník/Měsíční výdaje studentů

DOTAZNÍK

1. Pohlaví

- muž
- žena

2. Studujete

- bakalářské studium
- magisterské studium
- doktorandské studium
- dálkové studium
- VOŠ

3. Během studia bydlíte:

- s rodiči
- na koleji
- na privatě
- vlastní byt
- jiné

4. Vaše měsíční výdaje na ubytování [v Kč]

- 0
- 500 – 1 000
- 1 000 – 1 500
- 1 500 – 2 000
- 2 000 – 2 500
- 2 500 – 3 000
- 3 000 – 3 500
- 3 500 – 4 000
- Více než 4 000

5. Vaše měsíční výdaje na dojíždění [v Kč]

- nedojíždím
- 100 - 200
- 200 – 300
- 300 – 400
- 400 – 500
- 500 – 600
- 600 – 700
- 700 – 800

- Více než 800

6. Vaše měsíční výdaje na MHD [v Kč]

- 0
- méně než 100
- 100 – 200
- 200 – 300
- 300 – 400
- více než 400

7. Vaše měsíční výdaje na stravování [v Kč]

- 0
- 500 – 1 000
- 1 000 – 1 500
- 1 500 – 2 000
- 2 000 – 2 500
- 2 500 – 3 000
- 3 000 – 3 500
- 3 500 – 4 000
- Více než 4 000

8. Vaše měsíční výdaje na internet + telefon [v Kč]

- 0
- 100 - 200
- 200 – 300
- 300 – 400
- 400 – 500
- 500 – 600
- 600 – 700
- 700 – 800
- 800 – 900
- 900 – 1 000
- 1 000 – 1 100
- 1 100 – 1 200
- 1 200 – 1 300
- více než 1 300

9. Vaše měsíční výdaje na zájmovou činnost (sport, zájmové kroužky, ...) [v Kč]

- 0
- 100 - 200
- 200 – 300
- 300 – 400

- 400 – 500
- 500 – 600
- 600 – 700
- 700 – 800
- 800 – 900
- 900 – 1 000
- 1 000 – 1 100
- 1 100 – 1 200
- 1 200 – 1 300
- více než 1 300

10. Vaše měsíční výdaje na zábavu (posezení s přáteli, kultura, výlety, ...) [v Kč]

- 0
- 500 – 1 000
- 1 000 – 1 500
- 1 500 – 2 000
- 2 000 – 2 500
- 2 500 – 3 000
- 3 000 – 3 500
- 3 500 – 4 000
- Více než 4 000

11. Vaše měsíční výdaje na oblečení a kosmetiku [v Kč]

- 0
- 100 - 200
- 200 – 300
- 300 – 400
- 400 – 500
- 500 – 600
- 600 – 700
- 700 – 800
- 800 – 900
- 900 – 1 000
- 1 000 – 1 100
- 1 100 – 1 200
- 1 200 – 1 300
- více než 1 300

12. Jaké jsou Vaše měsíční výdaje na ostatní, nevyjmenované věci (např. spoření, pojištění) [v Kč]?

- Vyjmenujte jaké:
- 0

- 100 - 200
- 200 – 300
- 300 – 400
- 400 – 500
- 500 – 600
- 600 – 700
- 700 – 800
- 800 – 900
- 900 – 1000
- 1000 – 1100
- 1100 – 1200
- 1200 – 1300
- více než 1300

13. Výdaje spojené se studiem financujete:

- rodiči (příbuzní)
- sami
- částečně rodiče, částečně sami

14. Částka, kterou měsíčně dostáváte od rodičů (příbuzných):

15. Vaše měsíční příjmy (z brigády, práce, atd, ...):

16. Zvažovali jste, vzít si studentskou půjčku?

- ano
- ano, mám (měl/a) jsem studentskou půjčku
- ne
- nevím

KULMONOVÁ, Petra. *Studentské úvěry*. Bakalářská práce. Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 79 s., 2012

Klíčová slova: úvěrové produkty, studentské úvěry, analýza studentských úvěrů

Předložená práce je zaměřena na analýzu úvěrů pro studenty, které nabízejí komerční banky na českém trhu. Práce analyzuje tři komerční banky České republiky, prostřednictvím modelového příkladu. Hlavním výstupem práce je doporučení nejvýhodnějšího úvěru pro studenty. Součástí analýzy je dotazníkové šetření, které slouží ke zjištění, zdali jsou úvěry pro studenty v České republice schopné pokrýt celou dobu studia studentů, a to zvlášť studentů žijících ve společné domácnosti s rodiči a studentů žijících mimo domov. Bakalářská práce je dále zaměřena na charakteristiku úvěrových produktů pro studenty ve Slovenské republice, kde poskytují úvěry komerční banky, a Velké Británii, kde poskytuje úvěry studentům vládní nezisková organizace Student Loans Company. Z důvodu odlišných měn, nelze provést jejich srovnání s Českou republikou. V poslední kapitole práce obsahuje celkovou analýzu úvěrů ve vybraných státech.

KULMONOVÁ, Petra. *Student loans*. Bachelor thesis. Pilsen: Faculty of Economics University of West Bohemia, 79 p., 2012

Key words: loan products, student loans, analysis of student loans

The present work is focused on the analysis of student loans which are offered by commercial banks on the Czech market. The thesis analyzes three commercial banks situated in the Czech Republic, through a model example. The main outcome of this work is a recommendation of the most advantageous student loans. A part of the analysis is a questionnaire survey that is used to determine whether the student loans in the Czech Republic can cover the entire time of study, separately for students living in parental home and for students living away from parental home. The bachelor thesis is also focused on the characteristic of loan products for students located in the Slovak Republic, where commercial banks also provide student loans, and Great Britain, where student loans are provided by non-profit governmental organization called the Student Loans Company. Due to different currencies the comparison with the Czech Republic is not possible. The last chapter of the bachelor thesis contains an overall analysis of loans in the selected states.